Keszei István

Angyali merénylet

Róma 1979

Keszei István 1957 nyarán került Nyugatra.

Költői érzelmek és meggondolások irányították Párizsba, ahol talán metafizikai nyugtalanságának keresett — s talált — kellőképpen imbolygó táptalajt. Nem papíron, hanem fejben, szívben, szájban fogant verseinek ritmusára rója a ninivei utcákat; szentekkel beszél, bűnözőkkel beszél, magában beszél... Tiszta lélek. Előítélete nincs, hátsógondolata nincs, a mellébeszélést nem ismeri; költői rögeszme-igazságainak örökmozgó páternoszterén forog mélyből a magasba, magasból a mélybe.

Lírai és keresztény költő: alanyi mondanivalójának az állítmánya mindig a kezdetben volt •s testté lett Ige. Lírai, mert tárgyi világára, külső környezetére is benső égzengésének villanásai lobbantanak fényt. Keresztény, mert bűnösnek tudja s vallja magát, de hiszi, hogy van kegyelem és üdvözülés is.

E költő műve
angyali merénylet,
mert minden bűne
költői erény lett.

Mint költő, több mestertől is tanult, de kiforrottságában mégis leginkább egy festővel rokonítanám szellemileg, vérmérsékletileg: a tár-

ANGYALI MERÉNYLET

Keszei István

Angyali merénylet

Róma 1979

A Költő hálás köszönetet mond barátainak, akik a Magyar Katolikus Egyetemi Mozgalom 20. Kongresszusán (Chantilly, 1978) felajánlott nagylelkű támogatásukkal lehetővé tették kötetének megjelenését.

A szerző kiadása.

A költő fényképét Jean-Loup Charmet készítette.

Tipografia Detti Dario & Ugo - 00195 Roma - Via G. Savonarola, 1

Miközben gyakoroltam a bűnt,
néha a jót is elkövettem.

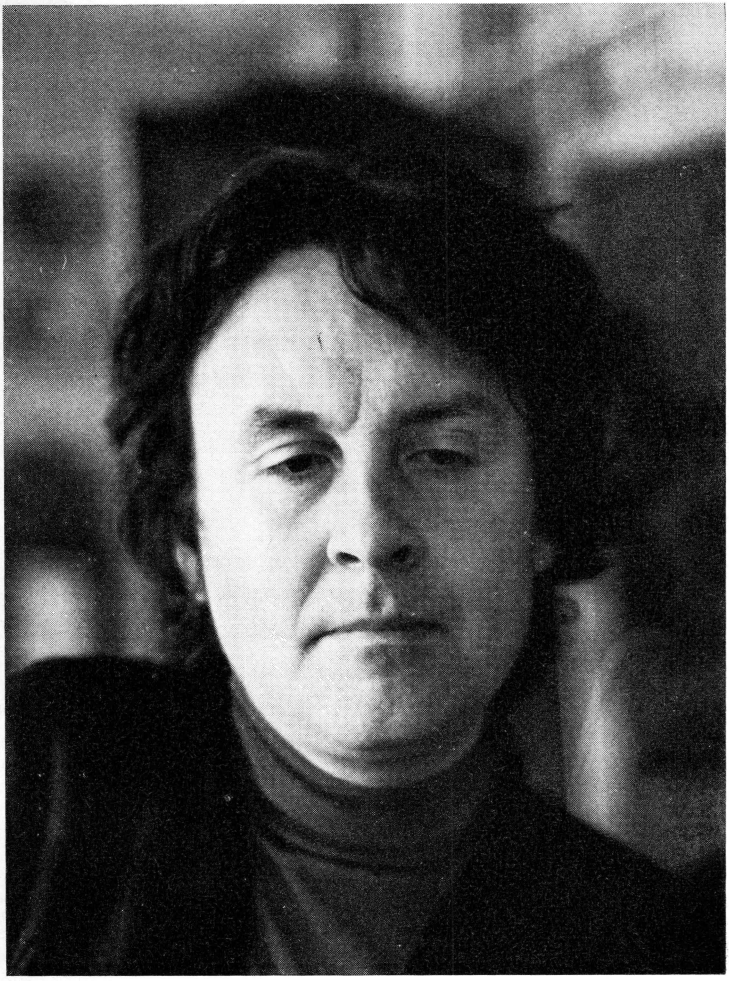

EMLÉKMŰ

FORGÓAJTÓ

Megágyaznak sokan a földi forgatagban,
te végső ágyad a földön meg nem veted,
csak imbolyogsz, suhansz elomló száz alakban,
a mulandó világ forog, szédül veled.

Álltál az áruházak forgójtajában?
Szédített-e, hogy nem voltál se kint, se bent?
Álltál a lét és nemlét forgóajtajában,
hol légörvényként annyi sejtelem kereng?

Pókszőtte, pókháló-vékony ruhádban,
felhőfoszlánnyá szétfoszló kabátban
kavar, sodor a szél, forgásod meg nem áll.

E forgandó világban élő forgóajtó
vagy, kit bűvészként hajt egy óriási hajtó,
s akin ki-bejár folyton élet és halál.

EMLÉKMŰVEK

A pillanat porlandó emlékművei:
gyönyörű nők porlandó, múló mellei,

a diadalmas lét Diadalívei:
testünk büszkén ívelő csigolyacsontjai,

— melyekből nem marad más, csak por és hamu, —
porlandó Róma, porlandó Diadalkapu,

porlandó századok porlandó nagyjai,
gőgös, hiú húsunk leomló tornyai,

a feltornyosodó, leomló akarat,
a fellobbant gyönyör, a fellobbant harag,

fényes üzemek: a rozsdás lét üzelmei,
a meggyötört anyag porlandó sírhelyei

szegélyezik utam; egymáshoz sercegő
szemcséivel ő is porlad, bomlik: az idő.

Nemcsak érzem, de hallom, mint a hallomást:
a porlandó, percegve pergő perceket,
az elmúlást.

KŰLÖNÖS LIFT

Jékely Zoltánnak

Különös liftben élek:
nem felvonóban, — nem a magasba,
nem felfelé, hanem a mélybe von. —

Amióta megszülettem,
csodálatos süllyesztőben,
egyre mélyebbre süllyedek
a földben és időben:

Holtak Házában száll a lift velem.

Egymás felett, egymás alatt
lakatlan, üres lakások,
lakatlan, üres koponyák,
kiégett, üres szemüregek:
— a lélek villanykörtéi kiégtek, —
fogsorok csorba lépcsőin
férgek másznak zihálva felfelé,
elromlott vízvezetékek,
örökre elromlott a vér vezetéke,
örökre megrepedt csövek, artériák.

A liftből olykor én kiszállok,
koponyákon kopogtatok,
bezörgetek a hátgerincen,
de hiába csengetek a csontokon.

Élőn holtakba lépnem nem lehet.

Ha feljövök a felvilágra, ott is
földön imbolygó lépteimben
a földalatti liftek lelke száll..

EGY TÜBŐBAJOS BARÁTOM HALÁLÁRA

Tüdőd lobogó csipkebokra
lángoló leveleivel
ráborult végső sóhajodra.

HAMUBASÜLT POGÁCSA

Omló, mulandó húsú lény, te
hamubasült pogácsa!
Csak azért sültél mindenestől
az idő forró hamujába,

pillantásod is csak azért sült
parázsló hamujába
hajdan ellobbant csillagoknak,
hogy éhében zihálva

a vándor föld útravalóul
téged faljon, fogyasszon;
hamuban sült sorsod hamuja
szájában fellobogjon.

Ragyogva morzsolódj a mélyben!
A föld, az éhes vándor
harapja ki húsodból a hamu
fénylő múltját: a lángot!

ÍGY LESZEL TE IS ELHAJÍTVA

Így leszel te is elhajítva:
szemétre hányva, dobva,
hiába van a lét gyümölcse
húsodba sajtolódva.

Képzeleted, mindaz, ami
beléd van préselődve,
felfalja a falánk idő,
beleiszik velődbe,

aztán eldob; a szél csak üresen
kongó konzervdobozba:
üresen kongó csontjaidba
rúghat röhögve, felzokogva.

FRANCIA OLVASMÁNYAIM

Cs. Szabó hetvenedik születésnapjára

Már csak a falakat olvasom:
a mélyük-feltáró
rejtelmes repedéseket,
az eső-idő szántotta-rótta
ábrákat, elmosódó jeleket,
e rejtjeles rovásírást,
a pusztulás üzenetét,
kőtáblák szövegénél is
egyetemesebb szövegét,
nyelveken-túli üzenetét:
e meta-nyelvet, metafizikát,
megrázó földi krónikát.

Párizs! omló falaidon
saját omlásom olvasom,
mielőtt mindörökre lehunyom szemem.

SZÜLETÉSNAPOMRA

Kenyérszegő késként villant a perc, mely
az idő asztalán megszegte sorsomat,
e villanás már ellobbant örökre,
kicsorbult rég az első pillanat.

PÁLYÁM EMLÉKEZETE

Gurulok megállíthatatlan
a végső lyuk: a sírgödör felé.
Mi volt a legfelejthetetlenebb?
A milliárd fűszál, a zöld, a rét!

EGYMÁSRA OMLÓ FEJÜNKÖN

EGYMÁSRA OMLÓ FEJÜNKÖN

Ki volt, aki forrongó fejedbe
belesűrített
ennyi robbanó vágyat, szép álmot,
csalódást és hitet,

ennyi lefojtott, háborgó, lőpor-
sűrű indulatot
és agyad szilánkokra szétvető
bátor gondolatot?

Szétrobban koponyád! Elkáprázva
ülök arcod előtt...
Micsoda égzengés rázza meg
a megrendült levegőt!

Mennydörgő bombák dördülnek benned,
véred tűzvésze ég,
önromboló pusztulásod látnom
szilaj gyönyörűség.

Pillantásom rádzuhan: csoda-e
hát, hogy felrobbanok?
Mert széthulló arcodat szeretem,
én is elpusztulok.

Egymásra omló fejünkön zöldell
a mohos elmúlás,
arcod romjai alól az idő
tízkörmével kiás!

BOROTVÁLKOZÁS

Borotválkoztál: arcodat
éles pengével hámoztad.
Lenyúztam volna bőrödet,
nemcsak a tüskés szőrödet.

Mi lappang homlokod mögött,
a sűrű szakállad között?
Leborotválnám titkaid,
bozontos, vad rejtélyeid.

De a szélütés megpofoz,
sunyin, váratlan eloroz.
Borotvájával a halál
leüt előlem, lekaszál.

Rádszőrösödő titkaid
magaddal viszed a sírba is.

GÉP

Pörögsz tulajdon tengelyed körül forogva
az ég szikrázó gyémánt-tengelye alatt.
De már benned minden csavart kikezd a rozsda,
rozsdásodik csikorgó csontod, a tudat.

A nagy Gépész keze mulandó gépezetté
csak azért szerkesztette minden porcikád,
hogy milliárd felé hasadj, bomolj, — ne ketté! —,
s hogy túléljen a lelketlen golyóscsapágy.

Lélegzeted tartálya, izmaid rugója,
ereid, szíved, ez a lüktető, lázas óra:
szétpattan mind, benned minden motor megáll.

Egy monstruózus Ócskavastelep
földjére dobnak, ahol örök rozsda lep.
Nem aranyoz be többé élet sem halál.

ROHAM

Köhögésed lyuggatta át
az éjszakát

Fulladásod mért lőtte szét
a csend rezgő üvegfalát
a csend szívét

A némaság sötét falán
a golyó-ütötte rést
a holdfény aranyhabarcsával
a remény aranyhabarcsával sem lehet betömni

A dörrenés pillanatában
megrázkódnak a fegyverek

Mikor rádtört a roham
puskatusként rázkódott mellkasod

Kattogtak csontjaid

Tüdőd géppuska-állásából
hasravágódva hason
tüzelt a fájdalom

Kattogó hörgő fegyverek
kínok golyószórói
szórták a tüzet

A fájdalom felvillámló
torkolattüzében
füstösen mocskosan
fénylett ragyogott életed

HALÁLHÍR

(Könyörgés feloldásért)

A torkod megcsomósodott:
egy árva zokszót sem tudtál kiáltani.

Betemették a torkodat
a némaság irgalmatlan torlaszai.

A víz is megcsomósodott:
poharadból nem tudtad felhörpinteni.

Egyszerre megcsomósodtak
az áramló idő elcsobbanó habjai.

A távirat az asztalon feküdt:
görcsös rostjai közt a csomós torkú fa

még jobban megcsomósodott:
szorongott benne egy erdőnyi éjszaka.

Mindened megcsomósodott:
tejed, mézed, borod, sorsod minden itala.

A szél is megcsomósodott:
ahogy hajdan, be nem lehelheted soha!

*

Szövők szövője! te szőtted
a szilaj lovak nyakára
s a vágtató pillanatokra
a lobogó hajú sörényt.
Mindenség takácsa, serény,
bűvös ujjú szövője a létnek,
a füvek, a fák gyökerének,
a gondolat gyökerének az agyban,
a sejtelem gyökerének a szívben,
a te hatalmad sugallata szőtte
a suhogó gyolcsú sötétet,
az aranyhajú fényt, az aranyhajú lent,
e véges végtelent.

De amit szőttél, a vihar összekuszálta,
de amit fontál, egy vad kéz összecsómozta.

*

Az összegabalyodott létet
csak te tudod kicsomózni,
te, aki mindent szőttél.

A víz is megcsomósodott:
csomózd ki!

A tej is megcsomósodott:
csomózd ki!

Ó, jöjjél görcsoldó Varázs!
Szövők szövője, Oldozó!
Ne csak a csomót, ne csak a bogot,
bogozd ki a sötét okot,
ami összebogozta
ezt a pillanatot:
az idő szőttesén
fejtsd fel a halált!

MOSOLYOD NAPKÖVE

Engem ide-oda rángatnak még a Párkák,
neked arcizmod meg se rándul,
a lét bomlott szőttjét előled eltakarták,
te már túl vagy, túl, mindenen túl.

Mozdíthatatlan vagy, időtlenné kövesedve
te vagy az időtlen idő.
Tíz éve, milliom éve szivárgott léted nedve?
Hallgatsz némán, akár a kő.

Őstörténet, hogy éltél hajdanán.
Őstörténet, hogy voltál az apám.
Lélegzeted is megmeredt, mosolyod

napköve is oly megkövült, kemény,
bár nem izzik élővé, mint a fény,
amíg élek, eszméletemen kopog!

JÁTSZMA

Micsoda idegtáncoltató izgalom volt
mikor kilenc hónapig
a kockarázás kínját érezte anyád

Kilenc hónapig rázkodtál méhében mint a kocka
éjjel-nappal hányódva mint a kocka
magad körül vakon pörögve mint a kocka
a csendre vágyó csontjai között
zörögve-zokogva mint a kocka

Míg egyszer csak kihulltál
míg egyszer csak kibuktál
örökre ide zuhantál

Nagyság nélküli nagyságosok
elv nélküli elvtársak
félkegyelmű kegyelmesek
félnótás nótások
rongyrázó rongyemberek
repedt sarkú ribancok közé

Valahonnan végleg kiestél
végleg megszülettél

A játszma végleg eldőlt

Egyszer s mindenkorra befellegzett neked
egyszer s mindenkorra eljátszottad kisded játékaid

Anyád méhébe vissza nem gurulhatsz
csak a föld méhébe hullhatsz
a vakszerencsénél is síkosabb

gödörbe
pörögve
örökre

VEREJTÉK

Verejtékcseppkőbarlangban születtél:
anyád vajúdva verejtékezett.
Micsoda tél szakadt reád, sötét tél,
mikor méhén feltörted a reteszt!

Csak cseppkővé fagyott kínja sugárzott,
fénylő izzadsága fényeskedett neked,
ez a világosság, amely világolt,
ami lenyűgözi ma is a szemed.

Évmilliók elszáradt szalmáján születtél,
de nem maradtál szárazon, bemocskol a verejték,
belucskolod az alád almozott időt.

Legördül rólad a verejték, izzadsz egyre,
nem gördíti fel senki, mint a követ a hegyre
Szizifusz, ami lehullt rólad, akár a kő.

FŐZÉS

Aranymártássá bűvölöd igézve,
ami sötét, komor, akár az éjszaka.
Ki sejti, hogy a súly mindig nehéz-e?
A lábasból lebeg az étel illata.

« Ez az én vérem » — súgod a levesnek
egy ősi szertartás törvényei szerint.
Telhetetlen fiaid téged esznek:
húsod-véred táplálják zsenge csontjaink.

Most még főzöl, de pár év és a föld alatt vagy,
szétfőznek téged is nálad nagyobb hatalmak:
légies bájad és a varázsló erő

tündöklő csontodból pezsegve, forrva,
villogó velőddel együtt kifolyva
a föld maró savában égve majd kifő.

TELJES LÉNYEDDÉ

A mélybe csak tested merült el,
csak ő tűnt el a föld alatt,
de lényed lényege ezer felé
szóródva is köztünk maradt.

A fényben egy pillangó köröz
csapongva árkon-bokron át,
ámulva nézted: most szárnyán röpíti
pillantásod hű hímporát.

A kilincsen ujjaid nyomában
lényed, tündöklő nyomdokod
ragyog, ha rászáll egy bogár, ő is
egész testében fellobog!

A szőnyegben, mint hang a húrban,
csak alszik lépteid üteme,
lábad minden nyoma léptem nyomában
zúg, mint a felébredt zene.

Tűvé teszem érted a világot!
Vágyom, hogy megtaláljalak.
Ó, te a szélben száz felé szóródott,
mégis lenyűgöző alak!

Mindent összegyűjtök belőled.
Csak testedből lett puszta por.
Izzó bensőmben éned minden része
teljes lényeddé összeforr.

ANYA

Meghaltál, hogy bennem élj.

Anyám voltál, anyád lettem:

Emlékezetem méhében hánykolódol,
még csak parányi embrió vagy,
de kinő körmöd és hajad,
érzem növekvő súlyodat.

Akinek a lénye egy másik lényt is hord magában,
lassabban jár, de kétszer él.

Világraszültél.
Most én szüllek meg, de úgy,
hogy belőlem ki nem szakadhatsz:
száz éves korodban is a méhemben élsz!

NAGYNÉNÉM HALÁLÁRA

Ágyhoz szegezve, ágyra felfeszítve
hevertél mozdulatlan.
Jézus-arcú asszony! Fájdalmak anyja!
Te feltámaszthatatlan!

Csak azért gyűrődött fájón alattad
a lepedő sápadt gyolcsa,
hogy együtt gyötrődjön veled, s halálod
némán is elsikoltsa.

A fájdalom véres töviskoronája
megkoronázta tested,
saját véred pompájában ragyogtál,
pedig nem is kerested,

hogy megdicsőülj ott a végső ágyon,
hogy fénylőn tündökölve,
hullócsillagként hullj, zuhanj bele a
sötét, fekete földbe.

LÉPTEIM

Van, aki szavaival együtt
a lépteit is elhadarja,
léphet akárhova, süket kövekre,
vagy fájó, vérző, rőt avarra.

Földbegyökerezik a lábam,
bűvös delejként érzi talpam:
csodálatos, rejtélyes ország
rejtőzködik, lappang alattam.

Inkább arra füleljetek,
hogy mi vibrál szavaimon túl:
némán is zengő lépteimben
az ősök, holtak csontja kondul.

Ha elindulok a világban,
csontjuk fénylő ércére lépek.
Lépteimtől bongó harangok!
Tőlük kondul meg minden élet.

ŐSEIM

Édesanyám emlékének

Csak önmaguknak holtak meg a holtak:
bennem nőttön-nőnek élten-élnek ők éltetik az éltem

A hulláknak is még nő a körmük és szakálluk
tízkörmük él még szakálluk él még
szakállukban is a lét torzonborz hatalma sarjad

Bennem egész lényükkel elszakállasodtak
diadalmas kilombosodó szakállal
erdővé sűrűsödve

Pillantás te is aki étlen-szomjan bolyongsz a pusztaságban
lézengő lépteink lézengő lelkeink között
indulj úton túli utakra mint az igazi vándor
útravalód legyen az akarat forró hamujában sült pogácsa
lobbanj forrón nagyot akarj forrón nagyot
kelj át az arcom roppant pusztaságán

Bőröm sivatagján pórusaim pusztaságán túl
bensőm Paradicsomkertjében őseim lombosodnak
micsoda ágyékok micsoda törzsek ó micsoda csontok

Rázd meg a törzsük szakaszd le arcuk
harapj gondolotaikba
harapjál hamvas héjú álmaikba

S ha feljössz majd a sápadt napvilágra
a Paradicsom makacs emléke ott is elkísér majd

A gondolat csorgó levű gyümölcse
csobogni fog a fenti némaságban
s a hamvas héjú álmok hamva
fényleni fog az eltompult agyú sötétben

BESKATULYÁZHATATLAN

BESKATULYÁZHATATLAN

1

Egymástól elrekesztve,
vakon beskatulyázva,
bezártak bennetek egy
doboznyi éjszakába.

Rovarrá zsugorodva,
örökre megrekedten
vergődtök rangotokban:
e szűkös-szűk rekeszben.

Akták kriptáiba,
rubrikákba temetve,
támadjatok fel végre
emberré emberedve!

2

Beskatulyázhatatlan,
kitörve mindenünnen,
egyetlen életemmel
mindenhova leültem.

Nem osztályozhatnak:
rangok, foglalkozások
válaszfalát átfúrva
az Ős Egészbe ások.

Nem gyömöszölhet senki
kasztokba, rekeszekbe,
a mindenségbe vagyok
örökre berekesztve:

rekkenő sugárzásba,
rekkenő szenvedélybe,
a kondulva reám
csapódó földi éjbe.

ÖTVÖZET

Jászai Gézának

Vonulhattok előttem
aranysisakban vagy ezüstben,
vasálarcban vagy glóriában,
hajadonfőtt, csapzott kalapban,
bensőm lángján, e lázas üstben
arcotok szétfő sisteregve,
szétolvad izzón, szertemállón,
de csak azért, hogy majd szilárdan
a bomló arcok sűrű gőze
egyetlen tömbbé összeálljon
győzve a mállasztó halálon
egyetlen arccá ötvöződve!

RUHÁMBA VARRVA

A szürke föld, a szürke ég,
a szürke sors, a messzeség
szálaiból ki szőtte rám
egyetemes egyenruhám?
Lehetne tiéd, bárkié,
lehetne már mindenkié.
Jellege, hogy jellegtelen,
mert színtelen, úgy végtelen.
Szürkén is őrzi rangomat:
kicsinységem, nagyságomat.
Így hordta századokon át
a sorsukhoz méltó ruhát
mindent vállaló őseim
hősi türelme. Az idő
mélyéről előszürkülő,
felködlő, rejtelmes menet
hordja ingét, a végzetet.

Ruhámba varrva hordozom
mindnyájunk sorsát, végzetét.

MINDENEK ÚTJÁT

Kiléptem lépteimből,
hogy mindenek útját kövessem:

a könny útját az arcon,
áramló útjait a vérnek
a méllyé vájt erekben,
hepehupás ráncok
dűlőin is az idő
s a gondolat nyomába jártam.

Két száj közt légvonalban
a szavak röppályáját követtem,
s nem a handabandázó hősök,
hanem egy édeni fűszálon
hangyák nyomdokaiba léptem.

Véges végtagjainkkal:
lábunk nyúlványaival
ide-oda nyúlkálhatunk csak
a betonná dermedt förtelemben.

Miért lábatlankodjam lábaimmal?

A mindenségben így is
mentem én mindenemmel.

NE FELEJTSD

Madárcsontú lény!
Mi tette, hogy be nem szakadsz
emlékeid tonnás súlya alatt?

A hűség gyémántszilárd pillérei,
szétzúzhatatlan oszlopai
dúcolják alá csontjaidat.

Emlék emlékre rakódik,
örökkön súlyosabb emlékek
a frissebb, új emlékeken.

Csak azért vagy ember,
hogy ami emberemlékezet óta megesett a földön,
reád essen, reád zuhanjon,
hogy egy pillanatra se felejtsd!

ALÁÍRÁS

Írásjegyeim, kézjegyem a papíron, lábam forró jegyei a földön. Lábjegyeim nem unalmas lábjegyzetek! Csak azért rovom Európa agytekervénynél is tekervényesebb, rejtelmes utcáit, hogy lépteim rovásírással rótt aláírása is tanúsítsa, hogy porból lett, porrá omló lényem mindent aláír, ami valaha is a föld porába íródott. Ami valaha is a mélyében és a felszínén megtörténhetett.

EGY CSÚSZÓMÁSZÓHOZ

Te vagy koronatanúja az ember-
előtti létezésnek.
Gyere szobámba, szőnyegemre!
Színem elé idézlek.

Előbb tudtad, amit csak most tudtunk meg,
előbb, sokkalta többet,
a semmiben szunnyadtam még, de te
érezted már a földet

e vajudó csillag csillagporában
magad előre ásva.
Súlyos bőröd megannyi rücske-ránca
a föld rovásírása:

irhádra írta sorsod: róla olvasom,
hogyan csúsztál előre
a nemlét-lét félálmú ingoványából
a szétázó időbe.

Ember vagyok! Én nem csúszom-mászom,
régóta talpraálltam,
de, mint aki a földből vétetett,
a hűséges halálban

a csúszómászóknál is mélyebbre csúszom,
visszacsúszom a földbe,
közös, egyetemes egyenruhánkat:
a port magamra öltve.

TÖRMELÉK

Az anyag anyámként meggyalázva
hever a földre esve.
Ízzé-porrá zúzták galádul.
Megtöretett a teste.

Törmelékké törték, gyötörték.
Zihálva, szomjan-étlen
fulladozó lovak taposnak
szügyig a törmelékben.

Reszelékké hullott a vas:
reszelős hangon dadogva
szemcséi egymáshoz ütődnek
egymáshoz horzsolódva.

Engem is szétzúzott e század!
Én is közéjük estem:
a reszelék, a törmelék közé:
megtöretett a testem.

Csak azért hullottam velük egy
kupacba és halomba,
hogy pozdorjává zúzott sorsom
minden atomja mondja

a megtöretést, a sebeket:
mindünkét mindhalálig!

LÉLEGZETVÉTEL

Sűrű, súlyos a levegő:
szentek és gyilkosok
egymásba-omló párájától
torlódik, gomolyog.

Aki minden lény lélegzetét
belélegezni jött,
a mindenségnek ad szállást
a mellkasa mögött!

Ekkora roppant súly tüdőm
mért nem robbantja szét?
Lélek vagyok: belélegeztem
mindnyájunk végzetét.

CSECSEMŐK ÉS ÖREGEK

A lét két szélső pereméről
egymásnak és a végtelennek
fellebbentve a levegő függönyét
egész testükkel integetnek.

Az idő is körbeér a földön:
örvénye egymáshoz sodorta
arcuk, együtt ujjonganak,
s együtt süllyednek majd a porba

Egymásnak együgyűn gügyögnek.
Együgyűn? Az egyetlen Nagy Ügynek
emlőin csüngenek: a léten,
a nyelvükkel is rajta csüggnek.

Én is közéjük őszülök,
velük töpörödöm, növekszem,
csecsemő vagyok s vén, mint az idő,
ebben a múló végtelenben.

Az egyetlen ügyről szól a szám,
dadogok róla mindörökre:
az elragadtatás orkánja
szavaim rendjét elsöpörte.

TAPASZTALAT

Tudásom a tapasztalat,
tudásom, ami rámtapadt:

a por, a sár, a csók, a vér.
Mindentudó bőröm mindent megért:

a nyár hevét, a tél havát,
a nappalt és az éjszakát.

Megértek én már mindent: életet-halált.

VERS A SZEGÉNYEKRŐL

Hűhó nélkül halkan élnek

Ragyogó koronaként
hordják a szürkeséget

Kívül toprongyosok
belül királyok

Kívül kopárak mint a sírkő
belül úgy zúg a testük mint az erdő

Az élet nem adott nekik
aranyat mirrhát drága kincset

Az álom sző szemükre
gyolcsként suhogó könnyű inget

Csakhogy pillantásuk ne fázzon
a földi fergetegben

KIFOSZTÁS UTÁN

Elszedték mindenét,
de megmaradt a szívverése!

EGY DADOGÓHOZ

A szádba zuhant döbbenet
szavaid összetörte.
Éjjel-nappal dadogni fogsz,
örökre, mindörökre!

Hangok maroknyi törmeléke:
torkodban ez maradt csak.
Hulljon üres tenyeremre
ajándékul, vigasznak.

Mit bánom én, ha kincseid
kapzsin, mohón elásod,
csak magamhoz szoríthassam
szétomló dadogásod!

EGY ÚJ ÉDENBEN

Csüngve-csüngtek az életen,
de most aszfaltra hulltak.
Ki szívta ki belőlük
a jövendőt, a múltat?

Valaha bennük áramlott
tobzódva és pezsegve
az elvesztett Paradicsom
édeni, ősi kedve.

Mi hever széttaposva, arctalan?
Csak lényük héja, roncsa!
Sorsuk a megkövült közöny
süket kövére loccsant.

Mindig hallom e loccsanást!
Lényük gyümölcse, hamva
fénylik bennem ki nem hunyón,
bár elhulltak zuhanva.

A lét minden hajszálere
szakadjon át egy viharban,
a mindenség minden nedve
járja át őket szakadatlan,

hogy szétloccsant reményeikbe
új vér, friss vér ömöljön.
Egy új Édenben életük
gyümölccsé gömbölyödjön!

HOLD

Árnyékvilágban árnyról-árnyra buktam,
erszényemben is csak a pénz árnyéka volt,
de bensőmben gyémántpénzt záporozva
elbűvölő, bolond fénnyel sütött a hold.

A REMÉNY KOVÁSZA

Az egyetemes masszába gyúródtam:
arabok, négerek és portugálok
szétzúzott, lisztté őrlődött életébe.

Így is hallom a néma éjben:
húsunkban már a reménység kovásza erjed.

CSILLAG

Fakó a föld, de csak nekünk!
Az űrben, a kihunyt
lángú roppant térségeken
ragyog csillagzatunk.

A föld is fénylik: a kihamvadt
végtelen éjen át
ő is sugárzik, szerteszét
lövelli sugarát.

Csak a vaksiság nem látja, hogy
a legszürkébb veréb,
minden a kozmikus sugárzás
eksztázisában ég.

Élek, vagyok, túrom a port
én földtúró szegény,
de így is úgy felvillanyoz, hogy
szikrázó földi fény

süt át rajtam, hogy tíz ujjam
földet tapinthatott,
hogy tízkörmömmel túrhatom
e bűvös csillagot.

SÍRVERS

A fénylő csillagok alatt
sötét árnyékom áthaladt.
Ó, mi minden sötétedett
bennem, habár fejem felett
hideg fénnyel sütött reánk
a sok közömbös égi láng.
Tudtam, — bár sok csillag ragyog, —
tetőtől-talpig árny vagyok,
tetőlől-talpig rejtelem:
papír felett ködlő kezem,
romjaimon, az álmokon
halkan borongó homlokom,
a föld csodás térségein
titkon gomolygó lépteim,
s lényem egész párája még
egyre mélyebb, sűrűbb, feketébb
árnnyá mélyült, sűrűsödött,
miközben az idő örök
kristályfényével tündökölt.
Így lettem egyre súlyosabb,
kitől a föld is meghasad.
A fekete földben feketén
súlyos titokként fekszem én...

HÍMZÉS

Lényed magányos tűfokába
befűzném árva, rángó idegem.
Az éj sötét gyolcsán embert hímeznénk,
hogy tű és cérna is boldog legyen.

MAGHÁZ

Tested édes gyömölcshúsában
lappang szíved, akár a konok almamag.
Kihámozhatlak héjadból, ruhádból:
magozhatatlan szíved magházban marad.

CSONTOD IS ÁTSZAKÍTANÁM

Aki téged ölelne, lényed
mázán, külső burkán kapirgál.
Neked esnék foggal-körömmel,
kitépném sorsod minden titkát.

Nem is ölellek, egyenest
belezuhannék mellkasodba:
szíved körül száguldanék
szívszakadva és szívdobogva!

Tested benső szakadékában
elindulnék én egyre beljebb,
idegzeted sűrűjében
bejárnám minden ősi sejted.

Csontod is átszakítanám:
szikrázó, villogó velődbe,
lényed velejébe buknék
tetőtől-talpig megfürödve.

MINDENESTŐL

Hajszálanként szerettelek,
méltóképpen a mindenséghez:
mindenestől, Egyetlenem!

GYÖKEREIM

Gyökereim csokorba kötni,
rájuk zúdítani a földet,
közéjük tűzni öröklétként
a halhatatlan örökzöldet.

Lényem gyökereinek a csokrát,
aki mindent átad, nyújtsa át neked.
Vázádban álljak, s mindig érezd:
a földdel együtt minden gyökerem tied!

GYŐZELEM

Mindent elárasztott a győztes áradat. Embervértől bemocskolt varangyok vartyogták mindenütt — Győztünk, győztünk! — A dögletes bűzű levegőben győzelmi hadijelentések denevérszárnyai csapkodtak. A denevérhomályban csak az egymás ellen szegülő, egymás ellen rontó csontok, csigolyák, gerincek ragyogtak.

Már te is süllyedni kezdtél a sárban. Fuldokoltál. Lélegzeted fogytán már csak a levegő győzelméért verekedett a tüdőd.

LEGYŐZHETETLENÜL

A szabadságot eltiporták,
de lábadnál legyőzhetetlenül
árad fűország, hangyaország!

TŰZTORONY

Az Eiffel-torony tövéből, az Ezer Torony városából, a tornyosodó csodák magasából is visszafutnál. Hanyatt-homlok! Rozoga rokonaidhoz. Rozoga anyádhoz. Az évszázadok tornyosodó viharfellegei alatt közöttük tornyosodott fel az életed. Eleven, villámló tűztoronnyá!

MÁR BENNEM IS BEHEGEDT BUDAPEST

Már bennem is behegedt Budapest. De a hatalmas var alatt azóta is vérzik lényem mélyében az idő. Vértanú pillanatok vércseppjei! Ki látja meg véretek bíborát csontjaim kősivatagában?

MESSZE A RÓZSADOMBTÓL

Ambrus Szaniszlónak

Ők ott a Rózsadombon ingoványnál is süppedőbb fotelekben. Én itt Párizsban a tövisek csúcsán a titkos értelmű rózsa illatában. Távol a fotelektől. Távol az ingoványoktól. MEGINGATHATATLANUL! KRISZTUSBAN ÉS A NÉPEMBEN!

TELEVÍZIÓ

Látvány takarja el a látomást.

NÉMAFILM

Tudom, csak azért lesz itt lent
a földön esténként sötét,
hogy ebben az elsötétített teremben,
ebben a véges végtelenben
tisztábban lássam tündökölni
arcod mögötti arcodat:
e lenyűgöző némafilmet:

Orrod mögött, a szád mögött,
látszat mögött a látomást:

Koponyád benső terében
gomolygó gondolataid
torlódó felhői alatt
rejtelmes ékben húznak át
az áthevült, lázas madarak,
s agyad mélyén örvényt kavarva úszik
a tudalatti öntudat.

Csak elmúlásom oltja el,
ha elszakad napjaim filmszalagja,
arcod mögötti arcodat.

FÉNYKÉP

Unokahúgomnak

Arcod olyan, mint annyi arc:
fényeken-túli fénye van.
Ha szürke is, a szürkeség
mögött a lét delíriuma ég.

A lénynemlakta éj után
felizzott lényed, mint a láng,
sötét és semmi voltanak,
most süt az arcod, süt a nap.

Nem lehet pontos lencseként
lefényképezni ezt a fényt,
e mérhetetlen hőfokot!
Felfokozott léted lobog.

Fénykép nem tükröz, arcvonásaid
így is bennem sugárzanak.

ARCKÉP

Magas, meredek homlokodon
egy gondolat kúszik merészen felfelé,
ha lezuhan, nem sejti senki,
kinek az arcáról hullott le és miért.

VÖLGY

Mondhatjátok, hogy nem vagyok.
Vagyok, csak létem láthatatlan:
méllyé vájódtam, mint a völgy,
behorpadtam, akár a katlan.

De így lettem leggazdagabb,
elemektől, víztől kivájva;
a mindenség vonulatába:
így illek be az ősi tájba.

Fölém meredek homlokok,
zordon, szilaj sorsok merednek:
ormukon zúgnak titkai
egy félelmetes rengetegnek.

FÉNY

Velőkig hasító fényben állok,
velőtrázó világosságomat
el nem csitítják, még az álmok
se tudják! mindig ugyanaz a nap

tűz rám forrón, s nemcsak vesémbe,
de minden dolgok legmélyére lát,
mindent átszúr, felmetsz a fénye,
én is látom a benső rothadást

Kilábolnék a gőzölgő mocsárból,
visszazuhannék pár évmilliárdot,
ásvánnyá merednék a lét peremén:

kővé, ki nem tudja, ki ő, s miből lett.
Lappanganék súlyosan, mint a kőzet,
hogy ne hasogasson belém a fény.

MEGHIÚSULT ÖNARCKÉP

Nem nézhetek saját szemembe,
csak véges végtagjaim láthatom,
pedig közben a végtelen
keresztülsuhan arcomon.

VALLATÁS

SZABADULÁS

Tulajdon árnyékoddal szembesítve,
ugrásrakész szíveddel szemtől-szembe,
magadat önmagadra felfeszítve,
saját pőre testeddel összefekve,
időtlen-időktől, öröktől fogva
tulajdon tengelyed körül forogva,
saját véred sűrű sodrába dobva,
maró levedben főve, hánykolódva,
tüskés gondod tüskéin föntakadva,
karóba, nyársra húzva: önmagadra,
e viharzó, gerincroppantó földi éjben
saját lélegzeted sötét szelében
éjt-nap azon gyötrődsz, hogyan lehetne
kitörni énedből a végtelenbe,
s véredből egyetlen karcsapással
átúszni boldogan akárki másba.
Önmagadtól örökre elbúcsúznál,
saját véred sodrával szemben úsznál.

Ha kijutsz majd a végső, túlsó partra,
szárítkozni kiülsz az örök napra.
Leszárad rólad múló földi voltod.
Boldogságod száj nélkül is
a sirályoknak elsikoltod.

SZÜLETÉSEM ELŐTT SZÜLETÉSEM UTÁN

Mi minden voltam hajdanán!
Szemük amidőn összevillant,
Jupiterként villámlottam
pillantásukban, álmaikban.

Földi létem előtt lehettem
minden, maga a lehetetlen,
sejtelmeik ködében úszván...
De midőn végre megszülettem,

rámzárult, rámdörrent az ajtó.
Tudtam a sorsom: itt a vége.
Örökre beleköveseđtem
csontjaim néma végzetébe.

DÍSZLET

Körülötted megváltozott a díszlet:
a táj kelléktárából új kellékeket
rakott köréd, új színfalat, de mit tett
érted, ha változtatni nem lehet?

Ködfátyolozta ország fátyolában
vergődtél évekig, az eső arcul köpött,
de zöld álarcú fák közt más hazában
is folyton-folyvást folyt a csontjaid között

az idő esője mélyedben peregve.
Sorsod taszíthat bármily színterekre,
örökkön ugyanazt a tragikomédiát

játsszák előtted, még a képzelet se
változtathat: új ég alá emelve
a dombok díszletét hiába tolja át.

PORBÓL VAGY

Mi minden tapadt már reád:
ezer táj, tízezer világ,
Káloz pora, Párizs pora,
Pécs, Amszterdam, München pora!
Cipőd le nem kefélheted,
rátapad, mint a végzeted,
az omló földi szürkeség,
a szürke földi messzeség.
Lábaid éjt-nap moshatod,
éjjel-nappal sikálhatod,
súrolhatod a talpadat,
a por örökre ráragadt.
Belepi inged és ruhád,
rögeszmeként ragad reád,
belep téged mindenfelől,
és mindörökre megjelöl.
Hordod, mint az anyajegyet,
lemosakodni nem lehet.
A földi csillagzat pora
bőrödről nem jön le soha!

IDŐTLEN MOZDULATLAN

Nőnek a növények! Mért nem növök velük?
Bennem minden időtlen, mozdulatlan.
Mért nem zúdul belém a zöld?
A folyamatok folyama
mért nem árad szét csontjaimban?

FAL

Mi mindent rám meszeltek,
mint falra a harsány plakátot!
Az évek porzó záporában
rólam minden hívság lemállott,

leázott olcsó falragaszként.
Az idő nevem is lemosta.
Állok az üres ég alatt
pőre, kopár fallá csupaszodva.

Vakolatom omlik, alóla
mezítlen téglaként kilátszik,
ami felépítette sorsom
a rám zuhanó pusztulásig.

A puszta fal azért eseng csak,
hogy a habarcs hűsége összetartsa.
Tapaszd eggyé lazuló életem
vérem forró, makacs habarcsa!

FA

Gyökere némán lappangott a földben,
sudárba szökve, lombba
szökve a föld örök üzenetét
a fa mégis kimondta;

zúgó lombjáig felkúszott, csapott
kilombosodó beszéde.
Hiába szól szavam! Az emberi beszéd
a némaságtól véd-e?

Csak szétrongyolja nyelvemet a szó,
nem oldja némaságom.
Bárcsak lényem lényege, gyökere
kilombosodna számon!

ÁSATÁS

A földet vallatóra fogtad,
kiástad hallgatag, lappangó titkait.
Engem még senki föl nem ásott:
betemetett mélységemmel maradtam itt.

KÖRÖMVÁGÁS

Körömágyba ágyazott körmeid
mért nem száguldhatnak szabadon?
Miért hevernek meggyötörten,
akár a véres kínpadon?

A lét fájó körömágyába
miért ágyazódott be életed?
Egy csattogó, hatalmas olló
vágja le körmöd, végzeted!

LÉPÉSEK

Ha kivetkőzhetnél húsodból,
szárnyalnál testtelen

A sár felett
lebegnél, szállnál súlytalan.
De nem lehet!

Minden léptednek roppant súlya van,
amely a földre bombaként zuhan.

Becsapódásuk helyén
bombatölcsérnél mélyebb
füstölgő kráter marad,
parázsló, eleven mélység,
mely egyre csak mélyül tovább...

Lépteid forró kráteréből
nem nyílik, nem sarjad virág,
lépteid forró kráteréből
nem szökik szárba a búza,
nem szökik szárba a világ.

EGY ÚJSZÜLÖTTHÖZ

Arcod partja csak most dereng,
szádon még nemlét íze leng,
harapáshoz még nincs fogad,
ha kinő, úgyis elrohad.

Milyen lehetett legbelül,
a méh várában egyedül?
Süléssel szétlőtt menedék?
Szétrobbant, meleg fedezék!

Ne felejtsd soha: vér csöpög
virradó tudatod fölött.
Anyád méhéből hull a vér,
földre csöpög a sorsodért.

ESENDŐ

Várod, amióta anyád méhének az
ágyából földre estél,
hogy a porba visszaágyazódva mélyen
végső ágyadra essél,

ahonnan nem hullhatsz, zuhansz tovább már,
hol minden mozdulatlan:
az öröklét leránthatatlanul
takar, akár a paplan.

Odalent elfelejted, hogy fönt a földön
esett, ami esendő:
mulandó bolyhokban hullott a hó, és
esett, esett az eső.

A madár se szárnyalt zúgó kerubként,
zuhant, esett a térben,
s egymásra buktak az omló habok
mélyünk-mélyén: a vérben.

Szabadeséssel, hullócsillagokként
hulltak vakon a tárgyak.
Ha legalább a láthatatlan Sarkpont
megállt volna szilárdan!

Erődítményeink, hitünk, legvégső
erőink is elestek,
a keresztre időn átdörgő robajjal
zuhant Jézus gyönyörű teste.

Az űrhajósok lázas léptei is
a kihűlt holdra rogytak:
baljós fényben villódzó stációi
szemeidbe ragyogtak.

Majd nem vakítanak! Pillantásodból,
magadból is kiessél!
Üres csontjaidon kereszthuzatként
átfúj a legvégső üresség.

CSAK TESZEL-VESZEL

A tett helyett a tettek törmeléke,
a lehetetlen szép helyett
vacak vesződés, csak teszed-veszed,
amit tehetsz, amit lehet.

Az idő szemétdombján felgyűlt törmeléket
ki hordja el, ki söpri el?

HA LEGALÁBB

Ha legalább súlyos pörölycsapásokkal
én kovácsoltam volna mellkasom,
ha legalább valami hófödte csúcsról
én görgethettem volna le a homlokom!

Ha legalább kisujjam én szülhettem volna!
De még tulajdon végemen, halálomon
is hangya-sejtjeim dolgoznak lankadatlan.
Én lennék itt a földön? Csak csodálkozom.

KÖVEK

Ha majd ráébred önmagára,
ő is megőszül, meghasad,
de most helyette én zúzódom,
engem vés-váj az öntudat.

Mélyem tárnáiban kövek görögnek,
velem együtt mindegyik meghasad.

VALLATÁS

Meddig tart még a vallatásom?

Minden vakít, ami világít!
Ha csak arcomba világítana a világ!
De vesémbe lát, vesém is megvakítja.

Tüzes karikák táncolnak minden porcikám körül.

Lehunynám mindörökre önmagam.

Örök sötétbe betakarva
a fekete éj fekete ágyán
felébrednék majd boldogan.

HANGYÁK VÉRE

Tandori Dezsőnek

E földi taposómalomban
pár hangyát én is eltapostam:
feketedő vérük sötéten
beárnyékolja minden földi léptem.

CONDITION HUMAINE

(*Helyzetem pontos topográfiai megjelölése*)

A mélypontnál is mélyebben. Ekkora mélységből már a mélypont is szédítő magasság!

CSÚCSAIM

Ingemen is átsötétlik
mellkasom sötét szakadéka.

Micsoda magasságból zuhant belé a szív!

Bűneim mélyéről
tízkörmöddel kapaszkodj felfelé
lényem meredek oldalán!

Csak így juthatsz fel csúcsaimra

BELÉD VÉSŐDIK

Talán nincs is lábad-kezed:
eggyé szilárdult mindened.
Tagolatlan vagy, ősi tömb,
akin az idő kalapácsa döng.

Kopáran állsz, te vagy a kő,
vés-váj , farag, farag az idő,
a nappal és a súlyos éj,
a szenvedés, a szenvedély.

Nem lázad egyetlen atomod.
Művé vésődsz? Inkább akarod!
Vés a véső, húsodba vág:
így vésődik beléd a világ.

METRÓ CSÚCSFORGALOM IDEJÉN

E rázkódó tömegsírban
a tömeg agyonnyom, eltapos,
olyan présekben préselődjem,
hol lényem lényege, veleje-vére
mélyem mélyéből felbuzog!

FEJLŐDÉS

Évről-évre egyre jobban kifejtem magam ebből a végzetes földi gubancból. Fejlődöm? Igen! A mindent megoldó végkifejlet felé...

KÖR

VÍZSZINTES

A víz színén vízszintesen
lebegnek a tiszavirágok,
az idő színén mi is vízszintesen
sodródunk: mulandó tiszavirágok.

Perc perc után,
hab habra csobban.

Vízszintesen születtem.

Vízszintesen feküdtem
a nemző szerelemben
a végzetét tudó
megrendült, forró ágyon.

A föld alatt is
vízszintesen fogok feküdni
a gyökerek homályában
a végső, nyirkos ágyon.

KÖR

Hanyatló, lebukó kezed
zuhanva, hullva, eltűnőbe',
hulltában is micsoda kört írt
végső röptével a levegőbe!

A szíven lőtt madár köröz így:
lázasan kört vet egyre körre,
vérzőn is még szárnyal, kering,
aztán lezuhan mindörökre.

A levegő hűtlen ködében
sok arc elmosódik borongva,
de a kört, amit végső mozdulatod írt,
nem törli le már semmi spongya.

Százszorta jobban megmarad, mintha
márványba vésték volna, kőbe:
nem porlad el, kitörölhetetlen
beleégett a levegőbe.

EGYENES

Te is csak általa vagy.
Hogy a földön élj, a földre
veled is húz egy vonalat
a fénylő csillagok alatt.

Az ő rejtelmes eszköze,
íróeszköze vagy.

Saját véred-velőd a grafit,
amíg eljutsz végpontodig,
a tested-lelked is kopik,
benned is alkonyodik.

Két pont között
a legrövidebb út az egyenes.

Életrajzod: kirajzolódol
kiindulópontodtól
gyújtóponttá izzó végpontodig.

Közben
találkozások metszéspontjai,
csomópontok, ahol minden
összecsomósodik, sűrűsödik,
s pontjaid között nyugvópont sehol,
örvénylő pontok végtelen sora...

De ez a viharzó végtelen mit ér,
ha mindez benned majd végére ér?

Ne firtasd,
örülj, hogy az Ő kezében vagy.

A csillagok gyémánt-tengelye alatt
veled is húz a földre
egy rejtelmes, rövid vonalat.

BEVONALAZZÁK

Mikó Györgynek

Bevonalazzák végig az eget,
ahogy vonulnak sűrű sorban:
szálló betűk, madarak V-je száll.
Honnan-hová? Ki tudja? Ősz van.

A vonalban valami mindig vonul.
Micsoda vonzás vonja tollam?
Betűk vonulnak tollvonásaimban.
Sötét rajban. Ki sejti, honnan?

Testem-lelkem őszéből mért vonulnak
megbonthatatlan sűrű ékben?
Szálló betűk, madarak V-je száll
a papíron és fönt az égen...

GYÚJTÓPONT

Egy törpe termetű nagy szobrásznak

Kiterjedéstelen és végtelen vagy:
te vagy, te vagy maga a pont.
Hova tűntek véges végtagjaid?
Nincs benned szinte semmi csont.

Milyen erők faragják szobraid?
Két kezed véges ujjai?
Lenyűgözőbb hatalom: pillantásod
gyújtópontja robbantja ki

a vaksötét, az éjsötét anyagból:
minden szemcséjük füstölög.
Nézzük egymást a külső éjszakában,
már mélyem legmélyén dörög

gyújtópont-lényed pontnyi ember!
Bensőmben mennyi robbanás!
Csontom szikláiról szavak hasadnak
teljes súllyal zuhanva rád.

SZÉLRÓZSA

A szélrózsa viharzó szirma
boruljon boldog fergetegként
eszméletemre, álmaimra!

EGY VÁNDORHOZ

Lényed magvát csak szórd a szélbe,
minden égtáj alatt kikel!

TÁVLAT

Csak addig nyújtóztál, ameddig sorsod ért,
hánykolódtál szorongva és feszengve,
de távollétem távlatában
fénynek kitárt testtel, ruhátlan
kinyújtóztál a szellős végtelenbe.

KIVONÁS UTÁN

Be sok rajtam a kéz, a láb,
be sok az összevisszaság!
Szikáran is sokallom magam.
Gyököt vonok magamból,
s ami marad belőlem,
halálom azt is majd kivonja.

Ős Egy, egyetlen Istenem!
Mélyed mélyébe semmisüljek,
te légy, te légy a mindenségem,
aki mindig voltál, s aki vagy.

SZERKEZET

Szikrázó szerkezet! Szeretlek.

FORMA

A csontig vetkező fegyencek
dideregnek csak úgy ruhátlan,
ahogy a lényegükig csupaszodó
formák a végső számadásban.

ÖNMAGÁT SZIKÁRAN IS KIMONDJA

Testén nem lötyög a háj bő lére eresztve:
nem véső dhetett volna tömörebbre;
szögletes arca minden éle, csontja
mélyem mélyébe metsződik sebezve.

Önmagát szárazan, szikáran is kimondja.

OSZLOP

Minden látszat lehámlott,
a hús pompája is lefoszlott,
végső kopárságában is
roppant súlyokat tart az oszlop.

FELEGYENESEDETT

A végső omlás előtt még
felegyenesedett magaslón
mulandó izmát megfeszítve,
aztán ráhullt az örök alkony.

FÜGGŐLEGES

Függünk a tér-idő kétágú
keresztfájára felfeszítve,
eleven függőlegesek
a korhadt létre felszegezve.
1967

FELTÁMADÁS

Kislányomnak

A tér-idő keresztfájáról
engem is sírba tesznek.
Harmadnap, vagy egy éjszaka
feltámadok emlékeidben!
1978

NAGYÍTÓ NÉLKÜL

Sunt lacrimae rerum
Horatius

NAGYÍTÓ NÉLKÜL

Nekem nem kell nagyító.
Nekem a porszem is hatalmas.
Az esztelen szeretet
még a hangyát is felnagyítja!

ESERNYŐ

Hulladékok közé lehullva is
hogy él ez az esernyő!:
végső elrongyoltságában is
jelentősége megnő.

A mindenségből jelnek itt maradt
e lelketlen hodályban,
a dolgokká dermedt tárgyak, kacatok
elnémult halmazában.

Az évszakok változó ritmusára
fellüktető öröklét
megrendült hírnökének megmaradt
ott is, ahova lökték.

Bár sokminden örökre elmosódott,
rostjaiba ivódva
az őszi eső fénylő könnyei
rejtőzködnek ragyogva.

KENYÉRHÉJ

A maradék is lehet maradandó.

Bár boldogan nem bujtogatja
a remény éltető kovásza,
az eldobott kenyérhéjban is
ott erjed visszafojthatatlanul
az örökélet mágiája.

ZSEB

Ti csak zsebeljetek!

Az én zsebem üres.

De üres zsebem világűrében:
ebben a felfeslő semmiségben
a kisemmizettek Istene
hamisan csörgő aranyaknál
fénylőbb, szikrázóbb mindenséget:
boldog mikrokozmoszt teremt.

FELSZIKRÁZIK

Ellobbant lényemnek csak ők maradtak
társnak: a sok ellobbant, elhamvadt gyufa,
hulló lénynek az elhányt hulladékok,
a dobozok, az üres gyufásskatulya.

De e világeleji ürességben
a doboznyi mindenség, doboznyi rejtelem
ősködéből is előgomolyog majd,
felszikrázik az életem!

HULLADÉK

Ő se hull le, a hulladék!
Csak lefelé kerengve
repül a cél, a föld felé,
vissza az ősi rendbe.

E szárnynélküli szárnyalás
szédítő, néma sodra,
— mióta élek, — elkapott,
magával ránt a porba.

Hulltomban is hogy szállok én
a sok-sok hulladékkal!
Hull a hó, hogy hullok én!
Nem érzik az aléltak

e szárnynélküli szárnyalást.
Hullok lefelé kerengve
népeken, tűzön-vízen át
vissza az ősi rendbe:

a cél felé, a por felé:
a lenti végtelenbe.

FÉLCIPŐ

Bár a fél világot bejárta
ez a London ködébe alámerülő,
Párizs sikátorain kopogó,
lüktető földön lüktető
fáradhatatlan félcipő,

mégis sóvárgó szívként
kilyukadt és meghasadt:

mert létem első színterét,
életre-halálra ítéltetésem
gyönyörű vesztőhelyét
nem járhatta be.

ÁTSUGÁRZIK

Szorosra fűzheted cipőd,
azért a földet érzi talpad,
minden röge, minden göröngye
zihál, lélegzik, él alattad,

s heve elfojthatatlanul
cipőd talpán is átsugárzik.
A közöny burkán átsütő melegként
ragyogj te is a pusztulásig!

Nap süt, esik, vagy hull a hó,
rádtör a tél, olykor tavasz van.
Hajnal-fényezte, villogó cipőben
lépkedj a fénylő virradatban!

VAN GOGH BAKANCSA

Van Gogh
poklok-poklát megjárt bakancsod
a kép
rámájából nemcsak kilép
de egyenest
eszméletemre ugrik
fenyegetőn agresszíven
belém tiporja magát
agyam humuszába tapossa
a földalatti éjszakát

Ó, ormótlan bakancsod
micsoda vad parancsnok
bensődben pattogó vezényszavára
szállt le veled a bányamélybe
a fülledt földalatti éjbe
hogy a Föld elítéltjeinek
a hétrét görbedő gerincek közé
a csikorgó csigolyák közé
bedobd a túlfűtött napot
sárga delíriumban izzó szellemed
rajongó napraforgóját

Vívódó bakancsod
a mélységből bukott elő
mennyi bugyrot bejárt
de profundis kiált
a rajz félelmetesen fehér
hátteréből nyomul előre
sötétlőn meggyűrődve

Bensőm legbensejébe tör
nyoma örökre ott marad
mélyembe préselődve

Felmoshatják a kövezetet
felmoshatják eszméletem
viharzó bakancsod nyoma
s poklok-poklát megjárt szellemed lábnyoma
felmoshatatlanul bennem marad

HANGLEMEZ

A hanglemez miért forog?
    Torpanjon meg örökre!
Egyetlen elszánt mozdulattal
    minden hangot söpörj le,

taszíts le róla! Nem zene
    kell, mely zümmögve, zsongva
bódít, hanem valami, ami
    leás a fájdalomba.

Ha apád fullad és hörög,
    a hanglemez hörögjön:
ziháljon hányódó tüdőként
    örökké, mindörökkön!

Ha egy kutya vonít a holdra
    hiába, mindhiába,
vonítson hanglemezed is
    a néma éjszakába!

Recsegjen majd, ha a kíntól
anyád bordája roppan,
fájdalma roppanjon minden
versedben, mondatodban!

A sötéten forgó lemezre
vijjogja rá a vércse
zuhanó életét, s fekete cseppekben
alvadjon rá a vére!

ZSEBKENDŐ

Lényem sodrában
véres zsebkendőd hiába mosom,
hiába áztatom.

Lemoshatatlan, mint a bűn.

A lelked is beleköhögted.
Zsebkendődön véres, gennyes nyomok.
A négy sarkából négy felől
csuromvér lényed, életed csurog.

TŰ

A gomb csak ingemről szakadt le,
de én, mindenről leszakadtam.
Anya! sorsom bűvös szövője!
Miért hagytál így egymagamban?

Miért vagyok az üres űr
behorpadt dobozába zárva?
Varródobozod fönt maradt a földön,
csak tested hullt a vaksi sárba.

Tűvé élesedő tekinteted
varródobozodon átfúródva
rakétaként csapódjon mellém
villámlón, robbanón, ragyogva!

Varrj fel, varrj fel, varrj fel a világra,
mindenre: vízre, földre, égre,
mindenre, miről leszakadtam:
bárány gyapjára, kés hegyére,

mely megszegi a remény élesztőjétől
éledő, felbujtott világot.
Tekinteted tűjével varrj fel,
s tetőtől-talpig átsugározz!

KONZERVDOBOZ

E tér szabadtéri múzeumában
    a lét ezer kacatja
közé hajítva is hogy él!
    Ragyogva, szívszakadva!

Ezernyi hulladék közé lehullva,
    rozsdába balzsamozva
is szikrázik, villog vadul,
    nem győzi le a rozsda.

A mulandóság balzsama leolvad
róla a tűző napban:
leolvad róla a halál,
fénylik kimondhatatlan.

Belerúgok, hogy megkonduljon a múlt,
amit a konzervdobozba
rejtett tulajdon hallgatása
némán-némán zokogva.

Horpadt pléhfedele zörögve, kongva
a múltat visszazengi:
az elvesztett Éden zamatát,
amit nem adhat vissza senki.

A vágyak vágya kondul benne, hogy
a lét gyönyörű gyümölcse
újra mélyébe sajtolódjon,
hogy csordultigra töltse.

SPÁRGA

Olyan kezdetleges! éppen
ezért az Ősi Kezdet
lendülete visszafojtottan
csak őbenne remeghet.

Finom hajszállá szellemült,
hogy a tapinthatatlant
csak e hajszál válassza el
attól, ami alattam,

köröttem, mindenütt kívülem
kérgesül vastagodva.
A csodálkozástól, — hogy él, —
hétrét, százrét csavarodva

fekszik, hever előttem a
felejthetetlen földön
a por: az eredet színében,
szürkén, nem szembeötlőn.

De keresztül-kasul így is
befon, a csontjaimra,
tudatomra csavarodik,
nem hagy, nem hagy magamra!

Egymásba-bogozódunk, mint
két sors a szerelemben,
belém indázó szenvedélye
olyan kitéphetetlen!

Borzong, remeg bennünk a remény,
hogy az Ős Gombolyagba
együtt gombolyodunk vissza
hűen eggyé fonódva.

MINDENNEK ARCA VAN

Ne cégérezd az arcodat
nemcsak neked mindennek arca van

A széthasadt lét
minden repedéséből
a dolgok arculata néz reád

Házak homlokzata
szerszámok arca tárgyaké

A balta villanó foka
villogó vad tekintete
agyadba sújt elevenedbe vág
szikrázva felhasogatja
rádkorhadt benső éjszakád

Arcok képtára
arcok eleven csarnoka

Városok arca tájaké

Sóvárgó képzeleted
két révült pillanat között
London ködfátyolozta arcáról is
fellebbentette a ködöt

Kitáruló arca
sugárzó delírium
hevében égett

Az ezer-arcú hangyaboly-lét
benső dben nyüzsgő arcai
benned sürögnek
portölcsérként örvénylenek
kavarognak akár a por

Arcod örökre
arcukra forr

GYÖKERÉIG

Aki igazán szereti a fát,
gyökeréig lelát.

ÜRES POHÁR

Micsoda égő szomjúság
tapasztotta száját reád!

Az öntékozló szeretet
a végsőkig kiüresített.

Mi vagy? Rejtély! pohárnyi űr!
A Nagy Vegyész, ki egyre szűr,

s az Ős Gomolyból egyre főz,
űröd felett is elidőz:

talán parányi csillagot
habar beléd, amely lobog,

vagy tölt beléd pezsgő velőt,
napot, esőt, tengert, levegőt.

Várakozások boldog pohara!
Mindenség mikrokozmosza!

A világűr is arra vár,
amire te, üres pohár:

vízzel, csillaggal telleni,
csobogó léttel telleni.

Kondulj meg boldogan,
mikor beléd zúdul a habzó,
pohárnyi végtelen.

EGY POHÁR VÍZ

A víztől is megrészegedni.
Aztán valami révületté
csituljon el a víz varázsa...

Legmélyebb álmaimban
egy pohár víz fölé hajoltam,
s habár egy cseppje földre loccsant,
tudtam: a tenger halhatatlan.

SZIVACS

A spongya szomja
az átalluggatott lét
minden szomját kimondja.

Szíved is csak
azért luggatta át
a könny aranyszilánkja,
hogy lukacsos szivacsként
szomjas szíved beszívja
a túlcsorduló mindenség
habzó káprázatát.

Átluggatja arcunk az idő,
átluggatja agyunk a gond,
átluggatja gyomrunk a rák,
átluggatják kezünk a szegek.

Spongyává luggatnak,
szivaccsá szaggatnak.

Holtunkban is még
minden felszakadt sebünkbe,
minden megnyíló résünkbe,
mint a szomjas szivacsba,
mohón beleivódik
a pezsgő, eleven világ.

DESZKA

Ó, rajta
mi mindent kitapinthatott
ujjam: magát a gondolatot!
A szinte ki nem vágható
sok görcs, bogok, konok csomó
több, mint maga a puszta fa,
több, mint a néma anyaga.

Minden görcse
a görcsös szenvedély,
a görcsös gondolat maga!

Ilyen lehetett Babits agya.

*

Töpreng, vívódik, fáj a fa.

Testestől-lelkestől szorong.

A deszka mélyén rostra-rost
szorong egymáson szoros,
szorosabbnál is szorosabb
nyomással, — más belészakad. —

De dacol a deszka tömören:
köti a hősi fegyelem.

Mélyén a sűrű rengeteg
zúgó emléke felremeg.
Szorongatja más is: a jövő,
a — ki tudja, — mivé szegező,
lappangó, sötét hatalom.

Mivé szegezik?
Bölcsővé vagy koporsóvá?
Mi lesz belőle?
A lét vagy a nemlét kerete?

Az idő mélyéről feléje furakodó szegek
sötét, szúró árnyéka járja át..

Ujjaim már nem is a fán
tapintanak, a lét agyán
matatnak ők, mindenkién.

Mindig is ily konok, kemény,
vívódó görcs, bogok, csomó
közül tört fel a ki nem mondható.

A deszka görcsein át
is a fa lelke kúszik, ő kiált.

Ujjaimon
szorongásaimon túl
az ő szorongása is ott szorong.

ASZTAL

Kovács Attilának

Az asztal sem marasztal.
Most áll, de egyszer csak megindul.
Mi lappang mélye-mélyén?
Mi van, mi van az asztalon túl?

Asztalfeletti lét után tör!
Mélyén a fa többlétre vágyik.
Önként vállalta ő a törvényt:
többé lenni a korhadásig.

Fűrészfogak között őrlődött,
balta vágta, gyalu gyalulta.
Rostjai közt hegek, sebek.
Könyöklök: felfakad a múltja.

Szegek verték át, mint Jézus testét,
kínok görcsében összerándult,
de így lett asztal, így jutott el
sajátmagából önmagán túl.

*

Egyhelyben álltam, mint a fa,
sajátmagamnak lombosodtam,
céltalan tollú madarak
tollászkodtak lomhán húsomban.

Balta sújtson, gyalu gyaluljon,
minden porcikámban, ízemben
túrjon-faragjon a Nagy Kéz,
többé, jobbá, többé sebezzen!

A szenvedés jobbá gyaluljon,
többé lenni: a vágy űz, nem hagy.
Üljön körül a mindenség is,
könyököljön reám egy csillag.

A KÉPZELET SÓJA

Légy só!
Adj ízt az íztelennek!

Szemernyi életed
boldog önátadással
oldódjon szét az időben!

Ne a bölcsesség sója,
a képzelet virágzó sója légy!
Adj ízt a sejtelemnek!

SÓ

A só is bomlik, züllik.

Ha megbomlok, megőrülök,
bomló agysejtjeimmel
én is szemcséi közé peregjek.

Ásványi-emberi lényünk
egymásba-omló násza
adjon személyfeletti ízt
a kenyérnek, földnek, tengereknek.

EGY TENGERPARTI KAVICSRÓL

Ősidők óta parton heverő
kavics! Mi dobott fel? Milyen erő?
Ki volt, aki a sodró Eredet
örvénylő mélységéből felvetett?

Némán is őrzöd a megrendülést,
nem hagysz rajtad hasadni, ütni rést,
ha szád hasadna, száddal mondanád,
mit így jobban kimondasz, mint a szád.

Léted beszédnél is beszédesebb,
elevenebb vagy, égőbb, mint a seb.
Azzal, hogy vagy, már kimondod magad.
— Szétomlik, mit fecseg a locska hab. —

Őrzöm porlandó lépteim alatt
arcom túlélő örök arcodat.
A tenger vájt, csiszolt és ötvözött,
hogy szét ne porladj lépteink között.

Eső, napfény örök kortársa, te
a lét ezer tűnő kísértete
között kitartó hű, konok kavics!
Túlélsz mindent: saját omlásom is.

Ősidők óta nők napoztak itt,
a szél elfújta testük szirmait,
homokként elpereg, mi omlatag,
de a kavics kavicsnak megmarad.

Micsoda hűség! Évmilliókon át
őrzöd a mélység zúgó moraját,
sekély felszínre vetve idefent
is benned ő: az Ős Mélység üzent.

Bárcsak kavics lehetnék, egyszerű,
tenger-csiszolta-vájta ősi mű,
olyan, akit a sodró Eredet
boldog, lázas örvénye felvetett,

s aki nem hagy magán hasadni rést,
némán is őrzi a megrendülést.

NYOMATÉKKAL

A kőről

A némasága is tömör beszéd,
azért sűrűsödött tömörre,
hogy annyi nyomatékkal, mint amennyit a súlya nyom,
kimondja magát mindörökre.

KŐ

Mme Charmet-nek

Végérvényesen itt a kő:
    ide van ő letéve
híg zagyvaságaink közé;
    ezer, milliom éve

keményedik, miként az érc,
    az elillanó látvány
gőzében is a végsőkig
    kitart, akár az ásvány.

Elpárolog a pillanat,
    páráll a lovak orra,
visszaszívja az életet
    a nemlét éhes orra,

de nem szippantja vissza a követ
    a korgó semmiségbe,
nem azért edződött a kő
    könyörtelem keményre,

hogy tűnő tünemény legyen
    káprázattá foszolva,
a semmiségből nem azért
    horgad fel éle, horga,

hogy visszanyeljék őt oda.
    Konok daccal meredve
a mindenségből a helyet
    bátran kiverekedte:

a talpalatnyi tért, ami
    kell, hogy valóra váltsa
saját kő-voltát, végzetét
tömören és szilárdan.

KŐ IS VAGYOK

Deme Tamásnak

Magáról nem sejti: ki ő,
de én tudom, hogy ő a kő.
Ha jobb nem is, így több vagyok,
ő is vagyok, kő is vagyok:
már mélyem sodrában zuhog.

Jöjjetek kőszáli sasok,
bensőm kövére szálljatok,
örvényeimbe rakjatok
álmok sasfészkeit sasok!
Víjjogjon bennem a titok!

Rámkövülhet a végzetem,
de megkövülnöm nem lehet,
hogy görgethessem a követ.
Hogy véremmé váljon, kell a vér,
hogy lüktessünk az életért.

LEDÖNTHETETLEN ÁLL

Csak pancsolunk a pillanatban,
szétloccsan habra-hab,
évszázadok fröccsennek szerteszét,
ő mégis megmarad.

A zajló zűrzavar felett
az időtlen idő
nyugalmával magasodik felém,
szilárdan áll a kő.

Bár testem-lelkem illanó,
bár gyöngyként elpereg
szépen csillogó csontom is,
ő bennem felmered.

Nem él, de van! de van! agyamban
ledönthetetlen áll,
míg engem is nem dönt a puszta földre
a behemót halál.

DRÓTTEKERCS

Mindannyiunk kaosza, kuszasága
e tébolyult, badar,
huzalaival egymásba gabalyodó
és rozsdás zűrzavar,

e keze-lába sincs, vadul vonagló,
tekergő dróttekercs.
Látszat-nyugalmadban pöffeszkedő!
Felejtve se felejts!

Tudd meg, hogy ez összegubancolt dróttekercs
szétszilált drótjai
mindannyiunk kifordult belseje:
szétzilált álmai.

RUHA

A maga módján ez is a hűség:
egymást viselni, hordani.
Mi mindenről vallanak némán
ruhám rejtelmes ráncai!

Második bőrömként tapad rám,
rámnőtt, szinte reám tapadt,
hűtlenül nem cserélgetem,
viselem, mint a sorsomat.

S egymáson nem csak egymást hordjuk,
hanem mindazt, amit az idő
láthatatlan öltéseivel
mélyünk titkos mélyére sző...

Egy varrónő testestől-lelkestől
ingembe varrta önmagát,
ő ráncolja ruhám redőiben
elmúlhatatlan homlokát.

Őseimből szőtt testem is csak
ruha a csupasz lelkemen:
melenget, véd kettős ruhám,
hogy ne vacogjak meztelen.

De a legvégső vetkezéskor
nem marad rajtam semmi sem,
lehull minden, ami takart:
lehull a véges-végtelen.

ÖLTÖNY

Öltöző-vetkező világ!
Lombját vetkezi minden ág.
Álarcok, hűtlen álruhák!
Inget, nőket naponta vált,
szerelmeket, elvet cserél
az állhatatlan vak szeszély.

Álarcok, elhányt jelmezek,
hulló lombok között megyek.
De én a végső vetkezés előtt
e szinte hozzám-nőtt cipőt
s húsomra tapadó ruhám
még ezerévig hordanám.
Úgy összenőttünk, egy vagyok vele,
már csak bőrömmel együtt jönne le.

Kabátom, ingem ujjai
lényem hű folytatásai:
bennük folytatódom.

Együtt kopunk és pusztulunk,
együtt múlunk, szaggattatunk.
Ha majd végleg elrongyolódunk,
a föld alatt levetkezem
lábam és elkopott kezem,
s hogy ne vacogjak a homályban,
felöltöm múlhatatlan,
szakadhatatlan öltönyöm:
az éj drapériáinál is
vastagabb, súlyosabb sötétbe:
örök sötétbe öltözöm.

ING

Reád tapad.

Testedre szabták:
mulandóságod méretére.

Hordod, akár a sorsod.

Csak ócska földi fércmű:
egy rongyos éjjel
egy elrongyolt varrónő
saját felfeslő életéből
fércelte rád:

az idő vékony szálával
hitványul összefércelt
rongyos irhádra.

A te létedbe bújt a pőre nemlét,
hogy amíg el nem rongyolódol,
veled álcázhassa magát.

FÉSŰ

Csak szikrázott sűrű hajamban,
de a fejemben villámlott a fésű,
hol annyi minden villan, villámlik át!
Bensőm sűrűje átfésülhetetlen:
nem fésüli ki semmiféle fésű
forró viharát.

ZSEBTÜKÖR

Mások harácsolnak, kapzsin zsebelnek.
te csak egy zsebtükröt tettél zsebedbe,
amely szikrázón ott is felragyog
a villámló teremtést visszaverve.

GUMIMATRAC

Simányi Alfrédnek

Sohasem voltam felfuvalkodott. Magam helyett csak néhány gumimatracot fújtam fel, hogy saját lélegzetemen, lelkemen, emberi végzetünk sűrű páráján alhassam a földön. Méltón a Föld álmaihoz!

PÁRNA

Párnámon helyet csinálnék mindenki fejének.

Négymilliárd fejünk
négymilliárd távcsőként meredne
a kifürkészhetetlen végtelenbe.

A párna is velünk együtt virrasztana.

Amivel ki van tömve:
minden remegő tollpihéje
beleborzongana a csöndbe,
fülelne kémlelőn az éjbe.

Négymilliárd fejünk a fejemalján,
négymilliárd arcunk a fejemalján,
de sohasem a világ alján,
mindig a mindenség szivében,
a mindenség kellős közepében,
e csodálatos, titkos éjben.

ANGYALI MERÉNYLET

KERESZTFAHUMOR

Az idő rozsdás kampósszögére felakasztva kalimpálunk. Milyen esendő utolsót rúgkapáló, végsőt kalimpáló nyelvünk dadogása! Akasztófahumorunkhoz képest milyen fölényes és fenséges Jézus keresztfahumora fent a keresztfán! Leszállhatott volna a keresztről, de föntmaradt, hogy szánalmas pribékjeivel elhitesse, hogy ők az erősebbek. De ők már régen felfordultak. MERT A HÓHÉROKÉ A HALÁL. ÉS ÖRÖKKÖN-ÖRÖKKÉ JÉZUSÉ AZ ÉLET!

A TŰ FOKÁRÓL

A tevének könnyebb átbújnia a tű fokán, mint a gazdagnak bemennie a mennyek országába.

A tű fokán is átbújtál,
a tű fokán is átugortál,
egyetlen boldog karcsapással
keresztülúsztál.

Hogyan fértél el egy parányi tűben?
Hogyan éltél a tű fokában?

A tevéknél is egyszerűbben.

Perzselt a nap a sivatagban,
sívó homokú napjaidban,
csak mentél-mentél szakadatlan,
ősi megadással, önként,
testedre nőtt élő púpként
hurcoltad sorsodat.

A hátadon cipelted
az átkot és kegyelmet.

Teherhordó teveként
zarándokoltál
az éjszakában,
az idő-tér
kopár vadonában.

Csak tűhegynyi fény szikrázott előtted,
tűhegynyi csillagok lobogtak.

Utad mentén tűk apró
mérföldkövei ragyogtak
kimérve pontosan
a mérhetetlen messzeséget.

Utad végén
a legnagyobb Tű tündökölt, világolt
a végtelenség szellős távolából.

Sovány teveként, szegényen,
a tündöklő tű-fényben
az isten tűfokán is átbújtál,

az Isten tűfokán is átugortál,
egyetlen boldog karcsapással
keresztülúsztál.

SZOMJÚSÁG

Meghasadtak a kárpitok.
A poharak is széthasadtak.

Ez a tigristorkú,
mások után, Isten után
lihegő szomjúság
úgyse férne bele a poharakba!

Széthasadt kárpitok,
széthasadt törvénytáblák,
széthasadt atomok,
széthasadt gyerekkoponyák,
széthasadt Krisztus-fejek,
vérző pohárszilánkok között

csak ő maradt széthasíthatatlan,
leszúrhatatlan, halhatatlan.

UTAM

Mérföldkő nem szegélyezi,
mert utam mérhetetlen,
csak a véges, a mérhető
fér el a méterekben.

A Semmiből Isten felé
tartok a föld porában.
Micsoda szédítő, vad út
örvényén jár a lábam!

KÖNYV

Sorsom szegényen élem:
oh, nem díszbőrkötésben,
csak rongyos bőrkötésben,
nem a legfelső polcon,
az alsó könyvespolcon.

Lényem a szél fújja:
lapoz az Isten ujja,
minden betűm és pontom
boldogan beleborzong
az Ő lélegzetébe.

Így élek:
az alsó polcra téve.

ELTÉPHETETLEN ING

A nagy Szövő
a mindenség szövőszékén
szakadó szálakból szőtte bordád.

A mulandóság gyolcsából szőtte inged.

*

Vértezhet állig a keménység,
boríts páncélinget a mellkasodra,
kevély, konok páncélzatán
alattomban, orvul ott rág a rozsda.

Hogy fuldokolsz az idő
behorpadó páncélzatában:
e rozsdás vértezetben!

Hányd le hívságaid,
csillogva is komor mellvértedet.
Legyél szabad, mezítlen!

*

Valahol van a Nagy Mezőkön
egy talpalatnyi végtelen,
ahol a szélben szárba szökve
boldogan ing, bólong a len.

A fürkész ujjú sors lenből:
a végtelen lenvászonából
az öröklétet varrja rád.

Csupasz halandóságodra
szőjön a szél
eltéphetetlen inget
örökzöld levelekből:
az örökzöld öröklét
hervadhatatlan illatából...

HÁNY ÓRA

Mutogatja magát a mutató,
igazi időt nem mutat,
a Megmutathatatlan ott él
valahol a mutatók alatt.

Ketyegő szívem sejti néha,
s olykor a papír felett a toll,
hogy mindenek alatt a mélyben
a Megmutathatatlan lappang valahol.

KARD

Hüvelyedbe zárt lélek! becsukva tokba
se fog pengéd élén az ócska rozsda.
Megmarkolhatatlan sorsod markolatát

a Nagy Kardforgató ragadja majd kezébe:
markolatig bedöf az idő szívébe:
a véges-végtelenség húsát járod át.

MEGINDULNÉK

Török Jenőnek

Utam utcákká aprózódott,
ahogy a sasok szíve, mája
aprólékká zúzódott, ahogy
széttört a sasok szárnyalása.

Zsákutcákba, sikátorokba,
miért zuhantam én a porba?
Be jó volna, ha szétzúzott utam
egyetlen úttá összeforrna!

Megindulnék a Fény felé,
mennék, úgy mennék minden ellen!
Ében-sötétre égne bőröm
a rám zúduló kegyelemben.

KESERŰ POHÁR

Nem mondom,
hogy múljon el tőlem e keserű pohár.

Úgyis magától elmúlik.

Elmúlnak lépteimtől
az át-nem-lépett küszöbök,
a céltalan zsákutcák,
a harsogva is némán kongó,
megkövült, dermedt városok.

*

Lét! bár keserű a poharad,
ajkam mégis reád tapad.

Nem tátogok a semmiben,
végigáradsz az ínyemen.

Nincs benned öröm, csak üröm,
mégis, mégis megköszönöm

annak, aki innom adott,
annak, aki élni hagyott.

Odaát vár a határtalan,
ott majd nem lesz ajkam, poharam.

De a túlhabzó végtelen
eloltja örök szomjamat.

KÉT STÁCIÓ KÖZÖTT

A por két stációja között
e lefátyolozott Golgotán
a lét álarcosbálja:
növények zöld cirkusza,
mosolyunk múló maszkjai,
csontok cécója,
húsunk hiú hűhója,
kérkedő izmok virtusa,
zuhogó zagyvaságaink,
örökzöldnek hitt zöldségeink,
bomlott agyunk bolondgombái,
s a bennünk tornyosodó zűrzavar
befelé növő tornyai.

ESTI TÁJ

Naphunytakor,
miként Jézus szomorú arca,
elsápad a por.

Veszendő minden.
Meghal a táj,
meghal az Isten.

A falevelek arca is
oly sápadt, mészfehér.
A négy égtáj felől,
mint Krisztus megnyílt oldalából,
hull, árad, ömlik a vér.

A négy égtáj egy volt,
de felnégyeltetett,
a mindenség egy volt,
de megsebeztetett.

A sötét
szívét,
az éjszakát
a fájdalom hét tőre járja át.

A kezdet reggelén
valamikor,
mikor nem éltem én,
pozsgás arcával lángolt,
pirult a por.

Azóta már szívemre szálltak az esték,
sötét hullafoltok a tájat belepték.

Jön a halál,
az esti köd párája száll.

Kileheli lelkét a föld.
kiadja lelkét.

A Koponyák Hegyén
nem volt ilyen sötét.

Tíz óra lett
Beesteledett.
Effeta!
Minden elvégeztetett!

MADARAK A SZÉLBEN

Feszítsdmeget kiált a szél
a szárnyaló, boldog madarakra.
Mindent felborzoló ítélet
süvölt felborzolt homlokukra.

Micsoda viharzó Keresztút
húzódik a feldúlt levegőben!
Jézus-arcú, csapzott madarak
víjjognak, sírnak eltűnőben.

MICSODA MADÁR

Micsoda madár!
Lentről csupa szárny, szárnyalás.
De ha leszáll mellém, kiköt
szinte az ég és föld között
itt az ablakpárkány peremén
ez a felborzolt tollú lény,
olyan, mint mi mindannyian:
csak teste van, csak súlya van.
A némaságban hallani,
hogyan roppannak csontjai:
mulandó testét dúcolják alá.

Uram!
A végtelen terében állsz,
végességünkre tárod ablakod.
Minden felborzolt tollú lény
a lét-nemlét keskeny peremén
ablakpárkányodon vacog.

Én is szárnyaltam a papír
félelmetes térségei felett,
de most ablakpárkányodon ülök
a lét-nemlét keskeny peremén,
zilált, felborzolt tollú lény,
éppúgy, akár mindannyian,
akiknek pusztán súlya van.
Micsoda madár!
Uram! Már nem bírom magam.

GOLYÓ

A megdöbbent golyó megállt.

Én is megálltam.
Pályám befújta már a hó.

Be jó volna gurulnom, élnem
a havon át, a jégen át,
a földdel is együtt forognom,
együtt gördülni lent a porban
az öröklét firmamentumán
tovagördülő, elzúgó századokkal.

A golyó is könnyebb, ha elgurul.
Kétszerte könnyebb, aki él.

Mért nem gurít le
az Örök Mozgató a lejtőn?

Csak súly vagyok:
mozdulatlan ólomgolyóként
a megdermedt idő ólmába fagyva.

Olvadjak szét,
hogy minden cseppem forrón rácsepegjen
az Isten meztelen kezére.

BŰN

Elkövetted:
most mindened nehéz.

Nyomja hátad a kiskabát,
vasinggé dermedt inged is,
ólomcipő a félcipő,
nadrágod súlyos ráncait
senki nem simítja ki:
ernyedt rostjai közt nincs enyhület.

Hogy kibújj bűneid alól,
kibújsz ruhádból, vetkezel.

Az éjszakában áll a szék.

Nem is a székre,
az éj sötét támlájára rakod
súlyosabbál is súlyosabb ruhád.
Viselted a nappal káprázatában,
az Elviselhetetlent most az éj
viseli tovább!

Ahogy magad mellé rakod a némaságban,
súlyos páncélzatként zörög
inged, a súlyos kiskabát.

Ki némítja el
csörömpölő ruhád?

EXKREMENTUM

Már ürülékünk is ott kering az űrben. A hold fénylő monstranciájában ragyog az Emberi Exkrementum.

ANGYALI MERÉNYLET

Miközben gyakoroltam a bűnt, néha a jót is elkövettem.

ARANYMOSÓ

Aranymosóként majd belőled is kimossa
néhány arany-szemcséjű percét az idő.
Nehéz, súlyos sárba süppedve élsz te most, a
kétségbeesés dagálya benned egyre nő!

Szennyé szennyeződtél te is a földi szennyben,
medred mélyében árad, hömpölyög a sár,
csak álmaidban élsz a tiszta, messzi mennyben,
lényed bozótos partja elvadult mocsár.

Tested-lelked iszapja hömpölyögve
árad, mocskot sodorsz, görgetsz örökre,
akár egy elítélt, elkárhozott folyó.

A sötétség leülepedett ereidben.
Mint az aranymosó az aranyat, az Isten
kimossa mégis életedből, ami jó.

FELROBBANT BŰNEIM

Rezek Románnak

Ártatlanok az elemek:
nem közösülnek ezzel-azzal,
valami elemi tisztaság
elönti őket fénnyel és malaszttal.

Mi voltam? Zagyva egyveleg.
Mennyi mindennel elvegyültem!
De szétrobbantam elemeimre hullva.
Ki élhet nálam egyszerűbben?

Egyszerűbben és nagyszerűbben?

Szilánkjaim között
felrobbant bűneim
boldogan füstölögnek.

SZÜRKE MARADOK

Békés Gellértnek

Színészkedők és színlelők között
ingatag színfalak előtt
a színen gyorsan átmegyek,
a színfal mögött eltűnök.

Hol vagy? Ó, nem tudom! Mi rejt?
Magasság? Mélység? Van-e ég?
A tarka földi színpadon túl
elindulok mégis Feléd.

Színeken túli Szín! Színed előtt
megállok, színt vallok Neked,
a színek örjöngő orgiáit:
— mit kellett látnom! — elmondom Neked.

De én szürke maradok itt a föld porában,
hogy majd Eléd rakhassam szürkeségemet.

A MARGÓNAK IS CSAK A MARGÓJÁN

A fő helyen, középen
hóhérok barbár lábnyoma,
otromba ákombákoma.

Mi közöm e vérengző szöveghez?

Be jó, hogy útfélre löktek.

A margónak is csak a margóján:
szegények, szentek közt íródik,
csupasz lények között fogalmazódik
megfoghatatlan életem...

TITKOS ÉRTELMŰ RÓZSA

Az orrfacsaró lélekfacsaró benzinbűzből a kipufogógáz szagából az elpufogtatott frázisok szagából a szajkózó papagájok szagából a ketrecbe zárt madarak rothadó szagából a Berlini Állatkert szagából a párizsi metrón a sineken rázkódó emberketrecekbe zárt emberek szagából a majmok szagából a piri-

pócsi árnyékszék szagából a párizsi vizeldék előtt ácsorgó víznemű folyékony nemtelen lények szagából a zsír szagából a minden hájjal megkentek szagából a ravaszság rókaszagából a patkányszagból a patkányirtó szagából a pénz szagából a szenteskedők szenteltvíz-szagából a császárokat éltető Istent fojtogató tömjénszagból a fejtől büdösödő hal szagából a pápánál is pápább fontoskodók szagából a tintavérű hivatalnokok tintaszagából az aktáknál is dohosabb lelkek szagából a molyrágta lelkek szagából a kátyuba rekedt sorsok szagából a holtágak szagából a vakvágányon vesztegelő vagonok szagából az ecetbe mártott spongya szagából a Jézus húsával együtt az idő húsát is átverő szegek szagából a lánctalpakon csörömpölő hatalom szagából az aszfaltra loccsant agyvelő szagából a kiloccsant gondolat szagából a mészfehér félelem maró szagából a zsarnokság szagából a kámforként elillanó hűség szagából a szeretkezések utáni verejtékszagból a nyugati rágógumi a keleti kutyagumi szagából a mézesmadzag émelyítő szagából a minden égtáj felől áradó egyetemes rothadás szagából tüdőd kitörne bordáid rácsait pozdorjává zúzva csakhogy elindulhasson imbolyogva a TITKOS ÉRTELMŰ RÓZSA IMBOLYGÓ ILLATA UTÁN.

LÉNYED ONTOLÓGIÁJA

SZÜLETÉSEM

Abból a kicsi,
istenien kisded testedből
lőttél engem a végtelenbe!

ÉVSZAKOK TÁJAK

Évszakok, tájak habzsolója!
Ízlett neked
a nyár aranymártása,
a jégbe hűtött téli táj,
a savanykás őszi köd
fanyar zamata, íze.

De magadból adtál-e enni?

Hagytad-e,
hogy a tűztorkú Láng,
a kristály-arcú Tél
hajoljanak föléd,
benső tájad fölé,
hogy habzsolják mohón
bensőd hevét-havát,
legbensőd minden évszakát?

MINDENT FELINNÉK

Nemcsak torkomban ég a szomjúság,
a lábaimban is lobogva éget:
egyetlen léptemmel felhajtanám
egyhajtásra a habzó messzeséget.

Szemükön sokan csak átszűrik a tájat
a pilláik között kortyolva lassan.
Én egy pillantással mindent felinnék,
ami pezseg a mélységben, magasban.

GYÜMÖLCS

Tábornokok mellén csörög a
kitüntetések érme,
a héj mögött érik a gyümölcs
heroikus szemérme.

E magát-mutogató világban
titokban érve-telve
a beteljesedésre vár
némán, némán pezsegve.

Magjában magvasan lapul,
konokul és keményen
a szét nem loccsanó Ős Ok is:
a sűrűség, a lényeg.

Ó, mindenségre szomjazó,
sóvárogj szomjan-étlen,
a teljesség érik-telik
húsában, bensejében.

Ha vadul villogó fogad
    a héját átszakítja:
— a felhámot, a látszatot, —
    zamata, sűrű titka

beléd árad, te meg a gyümölcsbe!:
    egymásba-omló nászban
eggyé lényegültök az egymást
    perzselő szomjúságban.

NYUGTALANSÁG

Lefojtott tűzű bútorok között
imbolygok, élek, mint a szélütött.

A szék magába roskad? szállni kell!
Egy légnyomásban egyszer szárnyrakel.

Az asztal egyhelyben áll, rostokol,
de ujjam lázas ütemet dobol

lapján, a nyugtalanság ütemét:
— Tam-tam! — Mindenkit csal a messzeség...

Az asztal is egy őrült kegyelem
forgószelében elszállna velem.

LANGYOSSÁG ELLEN

Egyszerre légy a tűz, a jég:
az idő ablakára
lángolva fagyj rá, csak lobogjon
éveid jégvirága!

NEM KÉREK NYUGDÍJAT

Nem nyugosznak le bennem a napok,
nem kérek nyugdíjat, se nyughelyet,
mert örvényben éltem, örvénybe dobjatok:
morajló mélyére temessetek!

ÚJJÁTEREMTED MAGAD

Nem torpant meg benned sem a teremtés:
az örök áramkör meg nem szakad,
csillagnyi láz lobog benned, kereng, és
újjáteremted örökkön magad.

Apád ágyéka villámlott dörögve,
szilaj villámfényében Ősapád
ágyékáig ellátsz, amely a földre
hinti ma is nemző, fénylő parazsát.

Neved, sorsod koporsószeggel rádszegezték,
nem bántad, hogy szakad benned minden ereszték,
nem akartál lenni lezárt, komor koporsó,

inkább részeg örvénylés, mint a lázas orsó.
Amit reád szegeztek, azt letépi körmöd,
tested sírjából így sikerült csak kitörnöd.

TÁRGY

Nem éltél még, de napirendre tűzve
sorsod már tárgyalások tárgya volt.
Kérdezetlen dobtak a földi tűzbe.
Nem voltál még se eleven, se holt,

de a föld ráncos abroszára löktek:
gyűrődései-mélységei közé.
Dermedt tárgyként letettek mindörökre.
Tekinteted volt csak az Ős Vízé:

az hullámzott. Tested eltorlaszolta
a teret-időt; mindennel összemosta
halovány körvonalad az örök éj

személytelen homálya; névtelen tömegként
kallódtál ott, de várva-vártad már a Nagy Fényt,
hogy felszikrázzon benned a személy.

RONGY

Mennyi rongybábu rázza itt a rongyot
a rongyszedő idő szeméttelepén!
Cifra cafrangot, ringy-rongy ócska rangot
hímeztetnek szívük kellős-közepén.

Rangjukkal együtt ők is rongyolódnak:
idegzetük felfeslik, mint a férc.
Hogy elvásnak, micsoda rongyhalomnak
gyűrt halmává halmozza őket a Lidérc!

Az orvos elnyűtt rostjaim ne toldja-foldja!
Mit ér a test megannyi tarka-barka foltja:
múló, rongyos irhám szakadjon semmivé!

A Szellem villámló Tűje villámcsapásnyi
idő alatt megsző: — nem kell semmit se várni, —
friss szőttesem a Tű villámfényében ég.

MORZSÁK

A szeretkezésekké szétmorzsálódott szeretet morzsáit lesöpröm az idő asztaláról.

KÚT

Forrás fakad belőlem, hogy méltó legyek szomjatokra. Hajoljatok fölém lényem kútkávájára könyökölve. Eresszétek le belém mélyemig hatoló pillantásotok, hogy felhozhassátok értetek fakadó, értetek vérző életem vércseppjeit. Egy vödör forrást, egy vödör habzó kegyelmet. Hogy eloltsa szomjúságotok.

LÉGZÉSI GYAKORLATOK

Levegőt! Levegőt! Még álmomban is dolgozik a tüdőm. Még akkor is, ha valahol eszméletlenül fekszem ebben az észbontó világban. Végzi légzési gyakorlatait: a létgyakorlatokat. Belégzés. Kilégzés. Belégzés. Kilégzés. Lankadatlanul, mindhalálig! Utolsó leheletemben a lelkem is kilehelem a láthatatlan levegőbe. Ilyen egyszerű és nagyszerű gyakorlatokból áll az életem.

SZOBORFELAVATÁS

X. Y.-t már életében felavatták. Én csak élni, járni próbálok a föld forgó, örvénylő, szédítő talapzatán.

HELY

Helytartóság, helyőrök, helynökök!
Ott már önök csak hűlt helyem lelik,
égő árnyékom is kihűlt,
kopóik is hűsölhetnek
kihűlt árnyékom hamvain.

Itt van a helyem:
ezen a helyszínen,
Piripócson, Párizson kívül,
már túl a jón, a rosszon,
már túlnan mindenen,
mégis a mindenségben valahol
vagyok, élek, vagyok, lakom,

egyetlen helyiségem parányi szoba,
mégis a honnan és hova,
a honnan és miért, miért
roppant kérdése belefér,
egyhelyben is helytállok itt,
s jelenlétem felizzó áramával
befűtöm, felvillanyozom.

TÜNDÖKLŐ INTELEM

Ne menetelj a menetelőkkel! Ne állj be semmiféle csoportba! Csak tulajdon vércsoportodhoz tartozzál! Tündöklő vércseppjeid közt menetelj, lázasan doboló halántékereid dobpergésében, szíved vezényszavára, a Föld kihunytáig, a csillagok ellobbanásáig, a világok végezetéig...

SZÁRNYALÁS

Kitömött jómadarak, kitömött díszpávák felett ível az én határtalan, testtelen szárnyalásom.

KIRÁLYSÁG

Édesapám emlékének!

Hol van jobbod, királyi balkezed?

Elvesztetted birodalmad:
a pillanatok szigetét,
az órák tartományait,
a nappalok és éjszakák
szédítő, vad térségeit.

A nyár aranykoronáját
miért taszította le fejedről a szél?

*

Most én foglalom el
megürült királyi helyed,
megürült árva trónusod.

Az életet akarom,
két kezem királyi jogarom.
Élek: mozgatom mind a két karom.

Minden perced utóda én vagyok.

Örököltem, ami nem örök,
ami a tíz ujjam közt elpereg,
örököltem a nyarat, őszt,
a jégcsapok múló gyémántjait,
a síkos, elsikló telet.

Bár trónomtól megfoszt a trónfosztó idő,
királyságomról nem mondok le.

Várom, hogy jöjjön Valaki,
aki tőlem is örökölheti
a jégcsapok múló gyémántjait.

Aztán örökre elmegyek.

FÚRÓ

Nem furakodtam előre. Senkit nem fúrtam meg.
Inkább magamat fúrom a mélybe zúgó, örvénylő, csodálatos csavarmeneteimmel.

UJJAIM

Ujjaitok ide-oda cikáznak,
kalandozó kezetek röpköd, suhan,
én ujjaim a lét sebébe mártom,
amiről tudni kell, tudomása van.

Arcok, testek sötétlő szakadékát
tapintották a lelkem csápjai,
s csomós, bogos, görcsös fa fájó görcsét,
aki fa-végzetét bőrömnek mondta ki.

Kibogozhatatlan titkok csomóit is
tapintottam, kezem rájuk tapadt.
Maga a rejtelmes világ vonult el
a tudni-vágyó ujjaim alatt.

MINDEN HANGYA

Tegyetek egyenlővé a föld színével,
omoljak porrá, por legyek,
hogy lássam, mindenütt csúcsok, szakadékok,
minden göröngyön óriás hegyek.

Az egysejtűnél egyszerűbbé bomlok,
a föld színéig alázom magam,
a semmi szintjéig, hogy rám zuhanjon
vad mennydörgéssel minden, ami van!

Ennél lejjebb már nem lehet lebuknom.
Innen, ami a semmiből kiáll,
hatalmas lendülettel tör magasba,
az eget ostromolja egy fűszál!

Ó, a hangya lélegzetállító kalandja!:
ahogyan kúszik fölfelé.
A semmi szintjéről, — be jó, — ha látom:
minden hagya mászik a lét felé.

ÉLETCÉL

Nincsenek céljaim,
hogy ez vagy az legyek.
Vagyok, aki vagyok,
lényeg, hogy létezem.
ÉLETCÉLOM MAGA AZ ÉLET!:
a tér-idő, a csillagos űr
gyönyörű gyémántketrece.

LÉNYED ONTOLÓGIÁJA

Kisemmizve, megsemmisülten
bár senkiházi, senki vagy,
bár ellobbant világaid
pernyéje, korma marja lelked,
tudod, tudod, hogy újrakezded.
Lényed gyönyörű ontológiája:
sivatagban is, a senkiföldjén
életed újra felfakad!

SZÉTZÚZHATATLAN ZENGŐ ÉRCEKET

LAKHATATLAN

Még itt lakom
e lakhatatlan csillagon.

*

Tövis és bojtorján között
függnek a fecskék fészkei:
a szárnyas lények szárnyalása fentakadt
a gyötrelem tüskés bogáncsain.

*

A lakhatatlan levegőben
ezernyi, milliárdnyi bűz
örökre, mindörökre megrekedt.

A Szél Házából
kilakoltatott sugallat
az űrben támolyogva hányni kezd.

Sugallatok okádékában támolyog-
-tocsog az ájuldozó képzelet.

*

Velejükig elrothadt gyümölcsök
lakhatatlan magházából
a magvasság sűrűsége:
a lényeg lelke is
kilakoltatott, kitoloncoltatott.

Zamatuk, hevük, ekszẗázisuk
szétloccsant agyvelőként
a senkiföldjén szétcsorog.

*

Medrükből kicsapó folyók,
arcok medréből kicsapó
pillantások folyója hömpölyög
a puszta, fájó földeken.

Hol van az áramlás csobogó otthona?

*

A szétlőtt koponyából
kilakoltatott gondolat is
hajadonfőtt bolyong a roppant pusztaságban.

*

Mégis még itt lakom
e lakhatatlan csillagon.

PORSZEM

Bár egyetlen elsöprő mozdulattal
    a makacs porszemet,
amely külső ruhádra rátapadt,
    földre seperheted,

de elsöprő erejű ítélet sem
    söpörheti tovább
a földről: a porba visszatér a por;
se tűz, se kés, se vád

nem űzheti tovább. A mindenség is
csak porból vétetett.
Száz porszívó se szívja fel, ami
maga az Ősi Eredet.

ŐSATOM

Hogy elférjek, térdre omoltan
kuporogtam az ősatomban;
elfáradtam, zsibbadt a lábam,
az üres űrben én felálltam.

Járni próbáltam, menni kezdtem,
elindultam a végtelenben,
de támolyogva és dülöngve
visszabuknék az ősi csöndbe.

Oktalanságok közt forogva
visszahullnék az Ősi Okba.
Boldogan, semmivé omoltan
elaludnék az ősatomban.

TÁVOZÁS

Aki itt ült töprengve, könyökölve,
sűrű sötétben, három öl
mélységben görnyed roskadozva,
csupasz kőzetre könyököl.

Asztal alá bukott örökre!
Be nem hegedő fájdalom
láthatatlan, forró sebe
átsüt a hűvös abroszon.

EGY HALLGATAG BARÁTOMHOZ

Miért temetkezel magadba?

Bárcsak angyal lehetnék!

Elhengeríteném
legbensőbb titkaid elől
sírkővé dermedt, néma arcodat.

Lángpallossal suhintanék
sejtelmeid közé.

Felgyújtaná a pallos lángja
sötétbe burkolózó sorsodat.

EGY TÖPRENGŐRŐL

Kezébe temetett arccal ül
a tér sötét kriptájába hullva,
a tereken túl: a végtelenben
felállna, kinyújtózna, megindulna.

PORTRÉ

A gondolat magaslati levegője
magas homlokodról arcomba csap,
halántékod csúcsa is tündököl,
ha tisztán rásüt, szikrázón a nap.

De ha lejjebb ereszkedik a tekintet,
pillantásom megtorpan: ott a szád
fekete szakadéka sötétlik.
Micsoda mindent elnyelő világ!

Fogak barbár ásványvilága!
Megannyi kő, megkövült, néma, holt:
élén a Föld eleven elesége
ízzé-porrá zúzódva meglakolt,

s a világ bíbor, gyönyörű gyümölcse
szétloccsant, fénylő hamva sem maradt.
Hová zuhant a hús, a tej, a méz?
Hová buktak a szájpadlás alatt?

Ó, a nyelv lepedék-lepte, undok vidéke!
Nyál! az undor és csömör mocsara!
Mélyébe fúlt a vágy kimondhatatlant
kimondani akaró merész szava.

Ne tántorodjon meg soha kezemben,
ne szédüljön papír felett a toll,
Fessem meg teljes arcodat, a szád is,
hol bűzlik a nyálkás, nyirkos pokol,

s írjam meg azt is, hogy csapzott fejeden
végletekből épült a végtelen:

Bár szádban nyálkás, nyirkos nyál ragad,
de ha torkod szorosán felfelé nyomulok,
látom: koponyád rejtelmes üregében
csak néhány centiméter messzeségben
villog a velőd, ragyog, ragyog az agyad!

ÍME AZ EMBER

Emberemlékezet óta embernek álcázza magát. Pedig emberi teste csak álca. Az első jött-ment kósza fuvalom legyintésére felfeslik álcája. S mi van mögötte? Kóccal van kitömve. Mint a Paprika Jancsi. Kóc híján vicsorgó üresség tátong benne. Ha hozzányúlsz, nyomban behorpad. Mint a pakundekli. Ha nem akarod, hogy behorpadjon, torkodszakadtából tüdőd szakadtából felfújhatod. Felfuvalkodott, üres hólyagként lötyög a szélben. Ha megérinted, szétpukkan. Egy pukkanás: ennyi az ember élete.

Bár a mélység nyálkás mocsarában pancsol, mégis a magasságos egek uránál is magasságosabb magasságban képzeli magát. A magasugró mezében illeg: saját ellebbenő, mulandó árnyékát is átugorná. Emberfeletti ember akar lenni, ezért lett emberalatti emberke. A béka ülepénél is alacsonyabb szinten vartyogja vágyait.

Roppant kivagyiságában Ember Győzőnek titulálja magát. Inkább hívhatnák Embertelennek. Legyőzöttnek. Az emberiség nevében embertelenkedik. Emberemlékezet óta. Végtére lehetne annyi emberség ebben az emberbőrbe bújt farkasban, hogy megemberelje magát. Ideje volna már. Éppen most, a Krisztus utáni második évezred vége felé: az atomhasadás és a tudathasadás évszázadában.

A LEVEGŐ MÚZEUMA

Az üvegesedő, fagyos döbbenet
üvege mögé zárva
mered reád a megkövült levegő
ásványi némasága.

Micsoda súllyal zuhant a döbbenet
szikrázó vitrinébe!
Őrzi a levegő minden korszakát
félelmes sűrűsége.

Zúzd be a törékeny üveget
tízkörmöddel nekiesve
a levegő hallgatag kőzetének!
Mindent bevall a teste:

Minden hasadó rétegében
egy korszak omlik a tenyeredre.
Hogyan bírod el roppant súlyukat?
Felelj, ha tudsz, mi tette?

*

Hajdan reménytől reszketett a lég,
szféráiban szeráfok
szárnyaltak, és szárnyalt a szél, a napban
ragyogtak a sirályok.

Merengő gólya-nyakú vágy úszott
a végtelenbe lassan...
Nem voltak évszakok: a Teljesség
sugárzott a magasban.

A titokzatos atomok is
egymás mélyére láttak
mindent átsugárzó fényében a
perzselő tisztaságnak.

*

De sötétség lőn, hétszeres sötét,
a napot eltakarta
szilaj sasok, vérszomjas karvalyok
ragadozó hatalma.

Kéneső hullt, az izzó Gyűlölet
füstölgött sisteregve:
gőzzé omlott légbe foszlón a lények
gyémánt-gerincű teste.

*

A reszketés, az elragadtatás,
a szeráfok szárnyalása
a zordon iszonyattól megkövülten
a levegő mélyére ásva

a sasokkal, baljós karmú karvalyokkal
konok, felejthetetlen,
súlyos masszákban egymáson hever
szigorú rétegekben.

JÉGKORSZAK

A jégszekrények jégkorszakában a jégbe hűtött szörpök a jégbe hűtött szerelmek jégkorszakában a jégszekrénybe tett disznómájak rosszmájúságok disznóságok jégkorszakában a jégbe hűtött lángszórók jégkorszakában a jégbe hűtött közöny jégkorszakában mikor boldog zengő riadalommal nem rian a jég hogy jégtáblákká hasadozva elkapja az Ős Folyam sodra a jégszekrénybe zárt zörgő jégkockává fagyott tejjelmézzel folyó Kánaán jégkorszakában az egyetemes szellemi-lelki eljegesedés megdermedés jégkorszakában mikor már csak egyetlen motoszkáló reményünk hogy Krisztus töviskoronájának a tövise egyetlen megváltó karcolásával átszakítja az irgalmatlanság jégpáncélját

e jégszekrénnyé szűkült jégkorszak falát átszakítod foggal-körömmel visszaugorsz az igazi jégkorszak jegére a jegesmedvék jégkorszakába lépteid hangvillája megkondítja az érckemény jeget boldogan bong a jég mint a zengő érc mint a pengő cimbalom körötted még a be nem mocskolt makulátlan lelkedig vakító fehérség világít csak készülődik kászálódik az emberiség a messzeségben néhány apró bozontos eszkimó toporog a jégen ők még résen vannak nemcsak a markukban szorongatott szigonnyal de éber éles tekintetük szigonyával is átszúrják az eléjük uszuló ormótlan ordasokat elejtik a vadakat külső és belső fegyvereikkel egyaránt farkasszemet néznek a farkasokkal csapott homlokuk felszegik a magas meredek homlokú égre ahonnan a tüdejük dagasztó szellemdagasztó szelek fújnak a nemlétből alig látszanak ki mégis óriások jégtörő Mátyások jégtörő lendületükkel jégtörő lépteikkel jégtörő csókjaikkal megtörik a jeget vadásznak és bízva bíznak a talpukra fagyott jégpáncél alatt már háborog a víz és örvénylik az élet.

MOZDULATOK

Rohad a földön a csúszó-mászó
mocorgás nyálkás, lanyha mocska,
a csigalassúságú lélek is.
az útját egyhelyben tapossa.

E zagyva földi mozgalomban
mozzanatokká széthasadva
hever az első mozdulat.
Ki zúzta szét? Kinek a talpa?

Ó, mondd, ki tette, hogy esendő
eseményekké esett szét
a végtelenbe lendülő,
szárnyaló, felborzolt öröklét?

*

A széthasadt mozzanatok
szilánkjai alá temetve
őbenne mégis ott viharzott
az Ős Mozgató teremtő kedve.

Ahogy kenyeret szelt, vagy ahogy
megszegte a megszeghetetlent,
s midőn mélyen mélyére látott,
ahogy fénylőn pillája rebbent,

a csillagok közötti űrben
ahogy ujjai ujjaimba
forrtak az első kézfogásban
belém nőve, akár az inda,

ahogy inni adott a szomjazónak
a poharat ajkához emelve,
— már nem is a poharat, magát
a felzúgó tengert emelve, —:

az első lendület lendült
ezekben a mozdulatokban,
viharzón, visszafojthatatlanul,
halandóan is halhatatlan,

kirántott kardként villogón,
beleszikrázva éjszakámba,
elevenembe suhintva,
markolatig velőmbe mártva.

MOZSÁR

Egy óriás, időtörő mozsárban
törd-zúzd a pillanat töredékét,
valami belőle mindig megmarad.
Talán ez az igazi örökléted:
hogy te zúzódsz, az idő összevérez,
s hiába döngeted a mozsarad.

ÖSSZETÖRT ÖRÖKLÉT

Pozdorjává zúzott öröklét!
Időtlenséged idővé hasadva
hever az úttalan úton.
Mért hulltál milliom darabra?

Zengő kristályod megrepedt:
évszázadok, évezredek szilánkja
pattant az űrbe szerteszét;
fénylő, belül bujkáló lángja

tündöklő kristályodnak nem ragyog.
Történelem! Ó, összetört öröklét!
Az idő széthulló törmeléke
csak arra vár, hogy elsöpörjék.

TÖRTÉNELEM

Ami megtörtént, örökre összetört.

KIBÍRHATATLAN

A kibírhatatlant így tudtad kibírni.

Pár méterrel tőled odaát,
akinek arca, fénylő szeme volt,
főbelőtte magát.

A dobhártya-vékony fal is beleremegett.

De benned minden ment tovább,
vacsoráztál tovább,
egyetlen korty sem akadt meg torkodon.

E pár méter fényévek
messzeségévé távolodott,
a kozmikus közöny gyémánt-hidege
megdermesztette a pillanatot.

Ki vág léket a megdermedt időbe?

Ami zajlott, örökre megfagyott.

KÉT ATOM

A mikrokozmoszon:
a molekula teraszán
kuksoló két atom
csak egymást bámulja vakon.

A semmit szürcsölik.

De azt, Ami Van, azt, ami
önnönmagával azonos,
atomszavakkal sem tudják kimondani.

TERASZON

Nem jöttem el.

Egyszerre csak egyetlenegy helyen
lehet jelen tüdőm, fülem, szemem.

De hiányom örök jelenlét
a mindenségben mindenütt:

a menhireken,
a dolomiton,
a felkomorló csúcsokon.

S itt, a kávéház teraszán,
a székeken, az asztalon
hiányom mindenség-sűrítő
roppant súlya mindent lenyom.

*

Mások a napernyő alatt
a látszat híg löttyét kavarják.
— Napernyőjük felett rekedt a Nap. —

A tündöklésből kirekedtek.

*

Egymás társaságában is
csak társtalanul társalognak.

Az egymáshoz löttyenő hogy vagy-okban
csak a szavak hígsága loccsan.

Elmocsarasodik a száj,
elmocsarasodnak a szavak.

A szájak közti térben
a dögletes, bűzlő beszéd
lápja felett áthúzó molekulák is
émelyegve undorodnak.

Az atomok is korhadoznak.

Ki csapolja le a szavakat?

Csak a Tisztaság Ősasszonya.

*

Körötted
pincérnek álcázott lidércek imbolyognak.

Lidércek, látszatok lebegnek.

Az ezüsttálcákon
ingadozó poharakban
bizonytalanul ingadozik
a víz, a szörp, a lötty, a lét.

A keményre kalapált arcok is
elmosódnak a látszatokban.

*

Ha legalább
egy kristálykockányi lét
kikristályosodna
a puhán imbolygó poharakban.

Megkondulna a tudatod,
megkondulna a kanalad.

*

Távollétem távlatában
sudárrá nősz a törpe teraszon.

*

Az asztal is
hiányom éjszín árnyával letakarva
damasztabrosznál súlyosabban.

Ha könyökölsz,
hiányom rejtelmes éjébe
merül kalandozó karod.

Tízkörmöd tíz ellobbant csillaga
szikrázva újra fellobog.

Hiányomban még fénylőbben fényeskedel,
árnyékomban még jobban létezel.

Némaságom
torkonragadja torkodat,
arcom hiánya
megszázszorozza arcodat.

EGY SÍELŐHÖZ

Sima sítalpakon
siklasz a havon.

A kimeríthetetlen Föld felett
suhansz el könnyedén, simán:

ásványok súlyos hallgatása,
ércek néma zengése,
űrré tágulható üregek,
rejtelmesen kúszó gyökerek,
Berzsenyi, Babits csontjai felett.

Ha sítalpad sejtené,
boldogan bongva meghasadna.

*

Tekinteted is elsiklik
a hűvösen tündöklő tárgyakon.

Ó, mondd, mi lesz,
ha sítalpad alatt,
ha mindenen elsikló pillantásod alatt
majd felszakad a mély?

AZ ÁMULATTÓL MEGKÖVÜLT

Szabó Ferencnek

Időtlen idők óta rostokolt
    a nemlétben időzve;
de gomolyogni kezdett boldogan,
    először az ő gőze

csapott a létbe. Úgy csodálkozott:
    a Semmiből kitörve
hogy sistereg, zubog, — egyszóval: — él!
    örökre, mindörökre!

Az ámulattól menten megkövült,
    némán, kővé meredve
csak áll, a révület, a szédület
    testébe van temetve.

Beleszédül, hogy felkúszott, felért
a lét síkos peremére,
az ámulattól megkövült, de befelé
így is kering a vére.

Boldog kővé bűvölte, hogy lehet,
hogy a tátongó Semmi
szakadékából felszakadhatott
létezni, lenni, lenni!

EGY IDEOLÓGUSHOZ

Avult, homályos, ásatag
elméletek közé ásod magad.
Inkább a föld szívéig áss:
ragyogjon be a földi látomás!

BORZONGÁS

Habár melengetett, takart
a ruha, amit testemre varrt,
amit szinte húsomra szőtt
tündöklő tűjével
egy bűvös ujjú asszony,
aki felfeslő sorsom is
folyton-folyvást szőné tovább...

Mégis megborzongattatott
az űr félelmetes hidege:
rejtélyeink, a csillagok,
a térségek, roppant terek,
Tejutak, csillagrendszerek.
Kabátomon és ingemen
átborzongott a végtelen.

S ha lent a mélyben
foszlik rólam múló ruhám,
borzongásától megremegnek
az ásványok, a gyökerek,
megkonduló kőzeteken
borzong tovább a csodálkozás...

SZÜLETÉSNAPRA

Halhatatlan vagy halhatatlan

Valahol mindig éltél

Csak mindig más alakban

Valahol mindig ott lobogtál
a Tejutak gomolygó vak csillagködében

Tested forró fénycsóvája
a mindenségből csak azért szakadt ki
hogy külön is ragyogjál

Valahol mindig ott lapultál

Az Ős Kaoszban
a Roppant Gombolyagban
összegubancolódva
összegabalyodva
összekuszálva
sok milliárdnyi szállal

De az Ős Gombolyagról
legombolyodtál

Azóta halhatatlan életed
külön fonálként húzódik feszül
mulandó bonyodalmaink felett
a földi szövevényben

ALVÓ LOVÁSZFIÚ

Kassák Lajosnak

Álmában is paskolja még a párnát:
kedvenc lova parázsló, forró tompora
domborodik alvó kezében. Ellát
oda, ahol, miként a hűség csillaga,

lova virrasztó pillantása lángol:
zárt szemhéján is áthatol a mén tekintete.
Egymástól távol, két külön világból
örökké, mindig egymást nézni lehet-e?

A lovászfiú az ágyon boldogan kinyúlva
mintha egy élő ló-isten hátán aludna,
sűrű sörénye sátorában fekszik ő.

Egy ősi nászban eggyé lényegül lovával:
a hű lovászfiú lóvá lenni nem átall,
mindkettejük legelni csalja a mező.

A LOVAKHOZ

Ugyanabból a mindenségből
ötvöződtek a csontjaink,
ugyanabba az anyaföldbe
halunk, születünk vissza mind.

Ugyanaz a szél borzolja
csapzott sörényű álmaink.

VERÉB A PORBAN

Por!
Te vagy a Kezdet és a Vég,
tebenned fürdik a veréb,
egy szárnycsapással visszahemperegve
az Ősi Eredetbe;
felborzolódik boldogan:
a felvirradó lét
hajnali szelében borzong a tolla,
minden porba mártott pihéje érzi
a Kezdet Kezdetét.

FECSKE

Nem adja meg magát az ég!
Csőrét az égbe vájva
hiába tör, robban magasba
a fecske izzó vágya.

Nem tudja átszakítani,
ami áttörhetetlen,
nekirugaszkodik az égnek,
de csak a szárnya reccsen.

Hiába múlja felül önmagát
nekidühödve, zordul,
a magasság páncélzatán
konok csőre kicsorbul.

Az elszánás köszörűkövén
csőrét élesre fente,
rést ütni még sem tud vele
a sűrű végtelenbe.

VERGŐDŐ MADÁR

Csak mélység van nincsen magasság
visszájára fordított mélység lett az ég

Fejjel lefelé lóg az Isten

Egy vergődő madár
az ég mélységéből kiált

Hörög zihál

Torka sötét mélyéből
az ének vére hull

Véres kondenzcsíkként lebeg
röpte után a dal

Parányi teste csupa vágy
csőrével száz égen is átfúrná magát
csőrével is repülne szállna

De nem lehet

A közöny átszakíthatatlan
érccé dermedt páncéljaként
borul szárnya fölé az ég

Bevehetetlen vár a messzeség.

ÁLLATOK

Testünk bűzét a lélek
finom illata belengi,
de az ő bensejükben
lötyög a lucskos semmi.
Tulajdon mocskaiban,
a vérben, hájban, zsírban,
feküsznek önmagukban
mélyen, akár a sírban
Ormótlan csontjaik közt
ha legalább a bordák

rácsain átderengne
egy légies mennyország...

Mi varrja őket össze?
Csak az izmok szövevénye,
csak a szétfeslő sejtek
reménytelen reménye.
Csak csőrök ők és karmok,
csak horpaszok és hátak,
csak rengő hájú húsok.
— Egyetemes gyalázat! —
Az anyag poklába lökve,
örökre kirekedten
az öröklét honából
fetrengnek nedveikben.
Hajdam testük köpenyében,
bundájukban bolyongtam,
az ő sötét torkukkal
sikoltottam, jajongtam.
Vérük örvényéből
merültem fel szigetként,
búvárként elmerülnék
mélyük mélyére ismét...

Lélegzetem buborékától
a vérük boldogan buzogna...

Beléjük lélegezném
az álmon és a lelkem.

KARAVÁN

Vonul, vonul a konok karaván
a sivatagban szomjan-étlen,
a sívó semmiség homokján
a mindent eltűrő tevéken.

Időtlen-idők óta mennek
a türelem hátára forrva,
púpként a tevékkel összenőve,
de így is, így is felmagasodva.

A torkukban villámló szomjúság
villámfényében sisteregve
felszikrázik a semmiség
fakó, eltompult, néma kedve.

A semmiség is felragyog:
fénylő, kimondhatatlan
mennydörgéssel zúg a szomjúság
a megrendült homokban.

VÍZCSEPP

Dőlt a töméntelen homok,
ebben a barbár tömkelegben
egy vergődő vízcsepp zihált,
vívott, küzdött a semmi ellen.

Hogy csillogott, égett, hevült!
Hevítette a hősiesség,
hogy a reá záduló homok
fojtó poklában el ne essék,

hogy a feléje esengő
torok szomjas mélyére érve
az olthatatlan szomjúságot
eloltsa. De elhullt a vére.

Micsoda bukás! Elvérzett, elszivárgott,
sorsát a sivatag felitta,
de bennem ott csobog tovább
elfojthatatlan, sűrű titka.

EPOSZ

Homokba fulladt lábnyomok
elsüllyedt, elnémult írása!
Aki a vesékben is olvas,
a fulladt mélyből majd kiássa

láthatatlan írásjegyeit
a vonulások eposzának,
a porból is kiolvassa
üzenetét a szomjúságnak.

A tág tüdejű Szeretet
forró orkánként összefújja
a hűtlenül széthullt homokot,
s hatalmas tömbbé összegyúrva

eszméletem elé görgeti,
hogy megfejtsem forró falában
agyagtáblákba vésett üzenetként,
ami beróva áll szilárdan:

a szomjúság történetét,
a vonulások eposzát:

*

Egyszál magában is sereg volt:
kanyargó, végeérhetetlen
kígyózással vonult a lénye,
mindene ment a Nagy Menetben.

Testestől-lelkestől vonult,
nemcsak a pőre, puszta lába,
de minden porcikája, rostja,
vonult hatalmas szomjúsága.

S nem volt arány, nem volt irány
se előre, se hátra,
bekerített mindent a homok
irdatlan pusztasága.

Külső-benső határtalanság
félelmetes, kettős terében
vonult egyszál magában is
mindenre elszántan, merészen.

A Víz felé, a Víz felé
nyomult szünetlen, lankadatlan,
egyedül, egymagában is
tömött, sűrű, konok csapatban.

Fegyvertelenül is felfegyverezve,
konok daccal vértezve állig
vívott, küzdött egy korty vízért
a legvégső leroskadásig.

*

S bár elbukott, bár megszakadt
a nyughatatlan lábnyomok
homokba rótt rovásírása,
bensőmben mégis felragyog
a fulladt mélységből kiásva.

Bennem vonul a Víz felé
véget nem érő szomjúsága.

SZÉTZÚZHATATLAN ZENGŐ ÉRCEKET

Híg lötty a lét.
A lehetetlent szomjazom:
szétzúzhatatlan, zengő érceket
töltsetek néma poharamba!

KATEDRÁLIS

A törmelékből is katedrálist!
A pozdorjává szétzúzott szavak
szilánkjaiból is: a dadogásból
valami szépet, ami megmarad.

TÁVIRAT

— APÁD MEGHALT! — Micsoda szédítő távlat van ebben a táviratban! Micsoda mélység! A lét-nemlét, spirális, zúgó, őrjöngő örvényei.

GYÖKÉR

Gyökerek kacskaringói, sok száz kanyarja
indázik, kúszik úgy, ahogy neved
betűiben a kacskaringók. Föld takarja
a gyökeret, s titkok humusza életed.

Gyökerestől miért szakadt vadul papírra
legmélyedből ez az aláírás,
bensőd sötét sűrűjéből, hová lefúrva
önvallató vádad ásója ás?

A földalatti lappangó gyökérzet
tömör, sűrű szövetéből is érzed,
hogy a betűkként kacskaringózó gyökerek

indázásával üzen a tenyészet:
gyökér-szárú betűket hajt az élet,
amely titkon a legősibb Gyökérből ered.

PAPÍR

Évezredeket görget az idő.
Minden tovazúgó évszázadban
kigöngyölíteném egyszer a papírt:
vonuljanak át málló szőnyegén
a Kimondhatatlan léptei.

A papír szőnyegbolyhai között
egyre morajlóbban dübörög,
ami időtlenül örök.

FELLAPOZOM

Fellapozom a levegőt,
hogy olvassak a csillagokban:
aranybetűiben hunyorog végzetem.
Kihunyok, mint aki itt se voltam.

De míg ragyog a nap, lángnyelvként
sugárzó, izzó mondatából
pillantásomba vág a fény.
Maga a világ világa világol!

Sejtelmesen sötétlő szövegek:
felhők vonulnak sűrű sorban.
Mennyi gomolygó gondolat
torlódik egymásba-omoltan!

S alattuk az örök repülés,
madarak mozgó ékírása:
rejtelmes, szárnyaló jelek
ujjongó, boldog szárnycsapása!

Porlandó, múló ujjaim
a lét múlhatatlan, időtlen
mondandóját üzenetét
fellapozzák a levegőben.

ÁTKELÉS

Anikónak és Jean-Loup-nak

Nem csomagolok.

Nem lesz batyum, nem lesz csomagom,
a túlsó partra pár csodát
átviszek mégis vállamon.

Az ingatag világban szerzett
ingóságaim itt hagyom,
de amit a földön annyira szerettem:
a nemlétben is vállalom.

Átviszem őket vállamon.

Az alkony búcsúzó bíborában
a végcső átkelés előtt
búcsúzón fénylő körmeimmel
a levegő suhogó vászonából
kihasítok egy darab levegőt.

S odaát
a szél-nem-járta semmiben
szárítókötél nélkül is
kiteregetem.

Kigöngyölődik belőle majd a szél.

S mulandó, porlandó tenyeremen
átviszek néhány porszemet,
s lázas, sistergő spermaként
széthintem mind a semmiben,

hogy a nemlétből újra forró lét legyen.

IGAZI HALOTT

Apró, parányi életed
hatalmas, óriási:
a sírásó minden lendületednek
külön fogja megásni

a sírt, hogy moccanni se tudj.
Aludj el mindörökre!
Ne fészkelődj a föld alatt
izzó fényért pörölve!

Százszor kell eltemetni majd,
hogy igazi halott légy.
De lent sem hagy nyugodni a
mulandó végtelenség.

LAKÁS

Nincsenek előszobáim, hátsóhelyiségeim. Nincsenek előítéleteim, hátsógondolataim. A mindenség középpontjában lakom. Egyetlen pontnyi szoba, egyetlen pontnyi csoda az életem.

SZÉLJEGYZETEK A TENGERRŐL

Tengernyi töprengés, tengernyi gond, tengernyi magány után végre az igazi tenger! A habok húsodba marják a tenger savától súlyos, sós ízű csókjukat. Marásukat el nem felejtheted. Lebegsz a víz színén vízszintesen. Valaha a téboly ke-

resztjén függtél. Láttál egy körtéren bitófán függőlegesen függő, felpüffedt tetemet. Egy elcsobbanó, tovatűnő pillanatra sem tudod elfelejteni, milyen függőleges pokolból hullottál e vízszintesen áramló gazdagság Paradicsomába.

A szárazföld szárazsága, szenvedése, meddősége a szárazföldön maradt? A föld a földön? Nem. A szárazföld szárazsága ott ázik veled együtt a hullámokban. Rühes kis országodat sem tudja belőled kimosni a tenger. Ezernyi ügye-baja, ezernyi nyűve ott nyüzsög körülötted láthatatlanul a vízben.

A gazdagság tékozló bőségében halmozódnak körülötted a habok. Van, aki a pénzt halmozza harácsolón, ez a kifogyhatatlan óceán milliárd vízcseppet halmoz köréd. Egymásra halmozódó habok! Ez az igazi gazdagság halmazállapota. Kimeríthetetlen kincstár a tenger.

A távolban vitorlává feszülő akaratok szelik a vizet. Menynyi duzzadó vitorlájú akarat suhog a szélben!

Az örökkévalóság medrében habokká omló pillanatok áramlanak. Úszol az idő áramán. Átfolyik rajtad az élet.

A víz sodra lesodorja ujjadról jegygyűrűd. Alighogy eltűnik, elevenen gyűrűzni kezd a víz. A fémmé dermedt hideg karikagyűrű helyett a tenger örvénylő hullámgyűrűje jelzi háborgó szerelmedet. Eljegyzed magad az áramló véges-végtelennel.

ÜRÜGY

Inged ürügyén jött a Szél, de
mulandó gunyád csak ürügy,
— a tét a mindenség beszéde, —
e foszló létben az Ősi Ügy,

szívügyed a Szél! elomló inged
mélyén csak támpontot talál,
fodraiba fészkel, ha nincsen
más pont a térben, önmagát

onnan dobja tovább atomjai közt
a kifosztott űrnek, inged csak eszköz:
vitorlává dagasztja viharzón a Szél,

s vele együtt elránt a végtelenbe,
megmerít minden örvénylő elembe.
Messzi, zúgó Vizek sodrában vár a Cél...

VELŐMBE IVÓDOTT

CSAK VELŐMMEL EGYÜTT

Mi minden záporzott reám: !
olcsó szavak híg zápora,
zsákutcák, tévutak paták
nyomán felzáporzó pora,
langyos eső, langyos közöny,
amely minden pórust betöm,
plakátok, apróhirdetés,
olcsón fénylő reklámok és
sok más csillogó semmiség
záporozott szememre.

De mindez csak pereg
rólam, akár a vakolat:
pattogzik a lélek fala.

*

Mégis van bennem valami,
ami velőmmel együtt folyna ki:

Dsida, Jékely, Csokonai
halkan fodrozó szavai,
egy múlhatatlan kézfogásban
Pilinszky legbensőm sebébe:
mélyembe mártott ujjai,
Kassák acél-tekintete,
konok vasakarata
ércolvasztó, izzó bensőmben,

ahol megolvad, mint az érc,
s mélyem legmélyebb áramán
lassúdan úszva Füst Milán
időtlen nagy verstömbjei...

Ó, mindez csak velőmmel együtt folyna ki!

*

A szomjas semmiségben
önnönmagamtól átitatva
egy kortynyi csepp se loccsanjon magamból
a megkövült közöny süket kövére!

Ne alvadjon a földre pezsgő szellemem,
mint a barmok kiömlő vére!

*

Vesémbe látó vallató Tekintet!:
fürkész pillantásod velőmbe lát,
szomjas szemed bensőmből oltja szomját:
issza velőn habzó káprázatát:

mindazt, ami belém ivódott
örökre, mindörökre,
ami buzogva, boldogan pezsegve,
miként a föld megannyi nedve,
lázas velőmmel együtt
folyhat ki csak a föld alatt
a humusz gazdag mélyét járva át...

JÓZSEF ATTILA HALÁLÁRA

Az őrült vonatkerekek között
József Attila vért hányt, vért köpött.

Torkán, ahonnan szálltak a szavak,
zúgó végzetként átment a vonat.

Amíg itt járt, minden leheletét,
leköpték fénylő, áttetsző szívét,

a mindenségnek feltárt mellkasát,
tüdejét, szépért pörölő szavát.

Nem köpött vissza! Megadta magát:
a hideg síneket ölelte át.

PILINSZKY JÁNOSNAK

Egyetlen égő gyufaszál tüzében
hamuvá hull a pusztuló papír,
a kárhozattal bélelt néma éjben
betűk lángban enyésző lelke sír.

Csak a vérrel írt vers nem veszendő,
csak a velőmbe hasító szavak
élnek tovább; a többi a jövendő
mélyén elhal, árnyékuk sem marad.

Ha majd az évmilliók hamujában
hever mozdulatlan, némán a hátam,
velőmbe ivódott, csontomba vésett versedet

gerincemről olvassa majd az Isten:
minden szavad megőrzi hátgerincem
papírnál is hűbben a pusztulás felett.

SAKK

(Kormos István emlékére. Abból az alkalomból, hogy az ő felejthetetlen figuráját is kiütötte a halál.)

Sakk? Matt? Patt?
Hogy ne kapjon mattot a király,
elpatkol mindig a paraszt.

MATTOT KAP MINDIG A PARASZT.

Lóugrással ugrik,
lóhalálban liheg,
földre rogy a ló,
vértelen, fakó
arcával elzuhan,
elhull a futó.
A bástya is omlik,
ahogyan Buda.
Egy vak Akarat
népeket tologat
ide meg oda.

Hiába kiáltjuk:
nem oda Buda!

Ki is vagyok én?
Egy sakkban tartott,

hulló nép fia,
akinek úgyis
el kell hullnia,
aki lélekben
ezeréve már
a véres mezőnyben,
az Örök Vérmezőn
eldőlt figurák közt
botol, lépeget.
Csak őneki fáj,
hogy elhullt a paraszt,
— mindig övé a matt, —
s markába röhög
a királynő s király.

SZOLZSENYICINHEZ

Köztünk van igazi Szibériád!

Vonul a közöny jégmezőin
a bilincsbevert agyvelők
támolygó, gyáva menete.

Rendíthetetlen Nagy Tanú!
A sikos jégen nem inog
megingathatatlan íróasztalod.

Saját bőrödön csattant a korbács:
eleven, sajgó bőrödre írod
a zordon századokon át
nem szűnő örök folytatást,
a véres evidenciát:
a Passió mai változatát.

Poklod krónikása!
Apokalipszis riportere!

Általad
minden kivert fog,
minden szétzúzott hátgerinc,
minden cafattá szakadt tüdő,
minden cafattá szakadt lélek,
a tüskésdrót minden tüskéje,
a Töviskorona minden tövise
feljegyeztetett.

Tudatodon
minden ártatlanul kiontott vércsepp
újra végigcsorog.

Nem vagy egyedül:
tollad csúcsán vonul a vértanúk menete.

S hátad mögött áll
Máté, Márk, János és Lukács.

A MONDATOK SZAVAK SZÍVÉBE

SZÜLETÉSI DÁTUM

Az írásjegyek sugárzó csillagjegyében születtem.

SZAVAK EREDETE

Napjaid forrása felfakadt.

Ha öntözöd a rózsákat,
öntözd a sok-sok rózsatőt is,
a szavak töveit,
a képzőket, a ragokat.

Úgy élj,
hogy sorsod minden percnyi cseppje
szivárogjon a szók alá, a mélybe:
titokzatos tudatunk humuszába,
ahol a szavak gyökere ered.

SZAVAK SÚLYA

Nyelved megrendült mérlegén,
midőn billenve meginog,
szavaidban teljes súllyal
megrázkódnak a századok.

Pedig csak a szakadék felett
valakihez átszólsz, beszélsz,
így is, így is minden szavadban
századok súlyos érce él...

Mérleg vagy, aki mérlegel,
hős vagy, mert győzöd egymagad.
Azt mondod: — föld —, azt mondod: — ég —,
s végső bukásodig nyelved
serpenyője be nem szakad!

IGAZI SZÓ

Márffy Albinnak

Torkodszakadtából nem kell kiáltanod,
úgyis csak az lesz igazi szavad,
amely a bensőd-megrázó szélben gyökerestől
arcod anyaföldjéből kiszakad.

INDULAT

Földrengéskor, földinduláskor
vad indulatában megindul
a fellázadt föld, hogy önmagából
kidobja, ami a látszaton túl:

a fű lágy bársonya mögött,
a hó hűvös selyme alatt van.
A csalóka simaság mögött
nélyéből feltört indulatban

benseje forró titkait
kizúdítja vadul, kihányja,
házastól mindent elsöpör
köve, lávája, lelke, lángja.

*

Benned is megindulnak mindenek,
hiába voltál mozdulatlan,
minden, mi benned hánykolódik,
minden, ami mélydbe' lappang,

kizúdul szédítő szakadékot
hasítva tested-lelked mentén.
Rengett a föld. Hogy reng az arcod!
Benned is tátong már az örvény.

És ott, hol szád se volt, mindaz,
ami arcod rétje alatt van:
pihéid hársonya mögött,
felszakad roppant indulatban.

Szédítő szakadék nyílik,
hogy ne temetkezz önmagadba.
Száddal együtt születik a szó
arcod mélyéből felszakadva.

EGYETLEN SZÓ

Ami lappang, a maradandó:
a ki nem mondott mondatok.
Amit kimondasz, arról, akár
nyelved hegyéről, nyál csurog.

Nedv vagy, mirigy, nyálka, belül
piros mocsár borít: a vér.
Így is lemerülsz önmagadba
az elsüllyedt Atlantiszért.

Lucskos nyálban tocsog a nyelved,
a nagy útnak mégis nekivág,
hogy az egyetlen szót kihalássza:
szólni született a szád!

KÉT SZÓ KÖZÖTT

Két szó között is
feszül akkora messzeség,
mint két csillag között.

Ha kilövöd magad
a szavak közti űrbe
űrhajósként repülve,
gomolygó gondolat,
felködlő sejtelem
Ősködén úszol át.

Nem puszta semmiségben,
keringsz a mindenségben,
az űrhajód kereng.

Füled sűrű párába vonva,
de így is hallva-hallod:
a forró Ős Gomoly
új szóvá sűrűsödve,
csillaggá ötvöződve
ércével megkondítja
a két szó közti végtelent.

KÖLTŐI NYELVTAN

Ragozd az elragadtatást!

RAGOZÁS

Lehoczky Gergelynek

Anyag, agyag, anyag, agyag,
ragaszkodón tapad, ragad,
ahogy a szavakhoz a rag.
Micsoda szívós, makacs, konok
ragaszkodás, ahogy a ragok
az igék testéhez tapadnak.

Szereted a szavakat,
ragozod a ragokat,
ők is ragozzák sorsodat,
te is rájuk tapadsz,
a rag is reád ragad.

Torkonragad, szívenragad:
Nem vagy szabad, nem vagy szabad!

Ezeréves rögök, ragok,
szavak ezeréves sara.

(Elragadtatásod is cementnél keményebben
megköti a ragaszkodás. Az elragadtatás
szelében se szárad le szárnyaidról a gyönyörű sár.)

A szférákban is
szavak ezeréves sarából
tapasztod össze
sárkunyhód, sárpalotád.

És ragozod az elragadtatást.

CSAK ÍGY

Az erdélyi magyarságnak

Ha Északon születtem volna,
havaznának számból a szavak,
zuzmarával takarnám mondatom,
és csengő jégcsapok csüngnének
a vesszőkön, a fázó pontokon.

Ha a sugárzó Dél küldött volna,
bőrömről is sugárzana a szó,
nyelvem lángnyelvként sisteregne,
napul beszélnék, csak napul.

De Európa szívéből szakadtam,
így csak osztják, ugor, vogul
hangon, e kancatejszagú,
hal-és zsírszagú nyelven
kiáltom túl az Óperencián is
őseim: szinte az Ős Sejt jaját-gyönyörét,
halandóan is halhatatlanul.

KAVICSOK

Molnár Józsefnek

Néhány kavics
a papír tengerpartjára lökve...

Milyen áramló Akarat akarta,
hogy a tajtékzó időben rajtam át
sodródjanak a partra
a tengertől simára vájva,
rejtelmes szobrokká meredve?

Bár csöppnyi létemen,
csöpp agyam örvényén,
tovacsobbanó álmaimon keresztül
sodródtak ők a néma partra,

mégis, ha felveszed őket
ámuló markodba szorítva,
bennük is ott domborodik
a tenger messzi, ősi titka:

parasztok tengeralatti éje,
kurucok felhabzó szenvedélye,
századok apálya és dagálya,
gályarabok fogcsikorgatása,
habok zsongása, hullámok mormolása,
sejtelmes mélységek felmorajlása.

E pár kavicsból is kitör
Nagy Szelek fúvása, Nagy Vizek zúgása.

HANGSZÁLAK

A rezgő hangszálak rengetegében
minden hangszál úgy reszketett!
Kiszabadult a szél ezeréves
barlangjából: a tüdőnkből-szívünkből,
zúgott a fűszálak felett.

Én minden hangszálhoz lehajoltam.
Parasztok, mesteremberek
torkából sarjadt milliom fűszálon
remegve szólt a bú, az öröm, az álom.
Teljes lényemmel kigöngyölődve
nem is a csukott ajkú, néma könyvbe,
hanem elevenembe, bőrömre írva:
e parázslóbbnál parázslóbb papírra
lekottáztam minden hangszálat, hangjegyet.

SZÉL

Királyi szél! Villám-koronázta szél! Ki kent királlyá az élet kenetével: az egymásra-izzadó szeretők gyöngyöző verejtékéből, a hajnal harmatából, a humusz boldogan buzgó nedveiből szűrt bűvös kenőccsel?

Tőlem minden tökkelütött tökfilkó tökfödője cafatokra szakadhat. Tőlem minden földi méltóság koronáját megemésztheti a rozsda. Csak a te koronád szikrázzon csorbíthatatlan fénnyel! Ragyogja be az idő mélyéről felkomorló zivataros évszázadokat!

Villám-koronád koronázza meg agyam!

Szél! Mint a történelem sodrába dobott népek, sodrodban szárnyaló lények vonulnak. Madarak népvándorlása az égen:

az idők végezetéig vonulnak. Véget nem érő vonulásuk alatt vonulnak véges napjaim.

Ki írja meg íratlan történelmed? Fuvalmaid békéjét, örvényeid háborúját, korszaknyitó tavaszod, nyarad fénykorát, hanyatló, véres őszöd, hősies teled?

Szabadító szél! Egyetlen felszabadítóm! Egyetlen uram! Egyetlen királyom! Befújsz a cellák, a csontok, a bordák rácsain. Fergeteges erővel zúdulsz a szív gyökerére. Viharzó orkánodban a sorompók is recsegnek. Elfújod a határokat. A kupacba gyűlt hervadt leveleket. Elfújod a kupacba gyűlt hervadt halált.

Sugallatodban suhognak a soha el nem sárguló lapok: Shelley versei, József Attila szárnyaló strófái.

Te légy egyetlen sugalmazóm! A te sugallatodra írjam meg a négy évszak négy evangéliumát: a nyár pünkösdjét, a tél ekstázisát.

TENGERPART

A papír tengerpartján ülök. Megpróbálom a lehetetlent: halastól, cápástól, mindenestől tollam horgára szúrni a kifürkészhetetlen óceánt, a morajló végtelent.

SZÖVEG

A mindenség mindent besző,
titkos szirmokat sző a zöldbe,
mielőtt végleg elrongyolódom,
néma csendben szót-szóhoz öltve

szövődjem én is a szövegek
többezeréves szőttesébe,
feszülő idegszálaimmal
a mondatok, szavak szívébe.

Nem akarok külön ragyogni,
csak rejtőzzem felfejthetetlen.
Ő majd, aki érzi, ha szemünk,
ha a dolgok pillája rebben,

úgyis mindent megfejt, kibogoz,
belát sötétlő titkainkba:
századok rostjai között
az én szavam is kitapintja.

ÍRÁSJEL

Határ Győzőnek

Örökre megjelölt egy írásjel! E jelben fogok bukni vagy győzni. Vállalom a vereség vagy a győzelem, a kárhozat vagy a kegyelem kétes kimenetelű kockázatát. A kocka el van vetve.

HÁROM VÁLTOZAT EGYETLEN MÁRAI-SORRA

1.

Az egyetemes omlásban, pusztulásban
mindenről hull a vakolat.

Nevemről is lehullt az ékezet.

Kopáran állok, mint a fal.

2.

Ahogy bukott királynak fáj,
hogy porba hullott fénylő koronája,
nekem is úgy fáj, hogy nevemről is
sárba hullott az ékezet.

3.

Nevünkről is lehullt az ékezet.
Lehajolok érte. Felemelem a porból,
hogy a nevünkre újra feltegyem.

BESZÉLEK

Vályu helyett tányérból kanalazom a levest. Lények között ez nem lényeges különbség. Ettől csak finnyásabb, elegánsabb állat volnék. De én a tér terjengős, felhígult moslékába nem rágós, darabos, inas hangcafatokat hullatok. Hanem beszélek! Szavakból szőtt szövegek szőttesével takarom be a meztelen levegőt. Hogy ne fázzon. Ezért oly emberi a szám. Ez ad emberi értelmet a levegőnek.

EMLÉKMŰ

Emlékművet emelek szavaimból a lét láthatatlan légi nagyhatalmának: a levegőnek!

KÍVÁNSÁG

Szobrász barátaimnak

Idővel mindenek leomolnak,
addig is szobrot minden atomnak!
Szavaim is azért faragjam,
hogy emlékművet emelhessek
a tüneményes elmúlásnak.

PAPÍRALATTI ORSZÁG

A papír pusztaságán
egy árva fűszál sem támasztja meg
bolyongó, nyugtalan tekinteted.

Betűnyi zöld sincs
a papír sívó homoknál sívóbb rostjain.

Minden kopár,
üres, sivár,
szomjas szemed csak egyre vár,
hogy forrásként egy mondat felfakad.

Lélek! Lesz-e szavad?

Remélj, fülelj!
Forrong a mélyben a papíralatti ország...

CÍMET ADOK EGY VERSEMNEK

Szavak örvényébe merül alá,
ahogy Ő a Jordán zúgó vízébe.
Zúgó örvényben megkeresztelem:
nevet adok a névtelennek,
a csupasznak, a meztelennek
a mélyemben morajló nyelv nevében...

KÖRÖMSZAKADTÁIG

Úgy írj, hogy körmeidre férjen,
de azt körömszakadtáig kell védeni!
Tízkörmöd tízparancsolatként
száz vers csodája töltse ki.

MÉG MÉLYEBBRE

Körömszakadtáig a körmeimre,
de ha tízkörmöm is kiszakad,
mélyebbre még: a körömágyra
írom, amit titkon sugalltak...

A sajgó, vérző körömágyon
megágyazok az álmaimnak.

ÍRÁSJELEK

A felkiáltójel kiált!

A kérdőjel kérdőn mered,
némán, akár a vád,
akár a némaság.

Nincsen felelet!

A holtsápadt papír felett
a felkiáltójelként ordító,
kiáltó vad kétségbeesés,
s a kérdő, titkot fürkésző szomjúság
néznek farkasszemet.

*

A kegyetlen, éles vesszők karó-hegyén
karóba húzott álmok csüngnek véresen.

Nehogy rájuk hajolj!

A vérengző vesszők
véresre sebzik arcodat,
karóba húzzák sorsodat.

*

Ó, mondd,
miért reméled,
hogy örökre mindent lezár a pont,
és életedre is pontot tesz a halál?

Miért reméled,
hogy a mondat megpihen, nyugvóponthoz ér,
és elcsitul, mint háborgás után a vér?

A pont a mondat gyújtópontja:
az izzó, lelked emésztő szavak
ott futnak össze, mint a sugarak.

De csak azért,
hogy a mondat kimondhatatlan,
örökké égő, olthatatlan,
kénköves lángú fájó pokla
a gyújtópont lángudvarából
a szavakon túli hűvös tájak felé is
lángoljon és sugározzon tovább...

*

Ha majd a lázas pontokat,
a parázsló gyújtópontokat,
ha minden gyúanyagod
gyújtóbombává halmozod,

Ha lelked robbanó feszültségét,
robbanásig sűrített életed
egyetlen pontban felhalmozod,
magasra tornyozod,
felrobban a pont.

Úgy éljél, mint akire
az Idő gyújtópontja:
a legutolsó pillanat
gyújtóbombája rászakadt.

Úgy írjál, mint aki
egy villanásnyi-robbanásnyi,
gyújtópontnyi pillanatra
fellobbantja a lét minden lángját, tüzét.

És egy kiterjedéstelen,
de végtelen
pontba sűríti életét...

PUSZTA

Pusztulok.
Pusztává pusztulok,
hogy puszta pórusaimon is
átrobogjon a szeretet,
átrobogjon a képzelet.

SZÜRKÜLET

Minden színben van valami színlelés. Én hátatfordítottam a ripacskodó, rikoltó, színészkedő színeknek. Beköltöztem a néma, színtelen szürkeségbe. Rámszürkülő ruhám szürkületében, szürke küszöböm, szürke falaim, szürke asztalom, szürke kenyerem, szürke poharam, szürke papírom, szürke sorsú őseim szürkületében írom önmagam mélyébe mártott tollal, amit írnom adatott. Nincs asztali lámpám. Isten derengő körvonalai világítanak szürke sorsom rámszürkülő rejtelmes szürkületében...

CSATTANÁS

Ne csak végére tartsd a csattanót
egész versed egyetlen csattanás legyen

Karmolj magadba
bensődet felszakítva

Csak néhány forró szálból
fond versed ostorát
leglüktetőbb eredből
legfőbb artériádból

Csattanjon benső̈d ostora
tigrissörényre, oroszlánkaromra
az atombombává züllött atomra
az aszfalttá kövült közönyre
a jólét zsírjába fúlt városokra
a sok rozsdás zsírosbödönre
pártokra és püspöksüvegre
a delelő fényben is
a delelő létben is
üvegesedő szemekre

TELITALÁLATOK

Borbándi Gyulának

Közelharc. Írógépfegyverkattogás. Leadok egy sorozatot: robbanó, lőporfüstös, őrült, de pontos képek, metaforák sorozatát. Szívenlövöm a papírt. Főbelövöm a nagyfejű földi logikát. Eltalálom a szavak lényegét, szívét. Tatatatatata... Dörrenő telitalálatok. Mindhalálig!

PILLANATFELVÉTEL EGYRE NÖVEKVŐ HÁTTÉRREL

PILLANATFELVÉTEL EGYRE NÖVEKVŐ HÁTTÉRREL

Testvéreimnek

Pillanataim múlttá égő hamuja
magam mögé rakódva
egyre magasabb heggyé gyűrődik
hunytában is lobogva.

Jön a jövő, egymás felé megyünk,
de soha el nem érem,
a múlt égő hamuhegye magaslik
arcom hatalmas hátterében.

Csoda-e hát, hogy csupa ránc vagyok?
Az idő összekarcolt.

Évezredek szédítő ormáról
zuhant ide az arcom.

A szédület, az izzó képzelet
lefényképezhetetlen.
Koponyám golyója majd gurul tovább,
de e fényképkeretben
egy pillanatra, percre most megállt.
Nem akarom, hogy álljon
örökké; jó, be jó, hogy átgördül majd
az életen-halálon!

Felülmúlja sajámagát a múlt:
csak ő a halhatatlan.
Mögöttem a múlt, fejem felett az ég,
az anyaföld alattam.

Ami kívülrekedt az arcomon,
ami nem fér el a fényképkeretben,
csak az ad sorsomnak hatalmat.

TARTALOM

ANGYALI MERÉNYLET

EMLÉKMŰ

Forgóajtó 9
Emlékművek 9
Különös lift 10
Egy tüdőbajos barátom halálára . 11
Hamubasült pogácsa 12
Így leszel te is elhajítva . . . 12
Francia olvasmányaim . . . 13
Születésnapomra 14
Pályám emlékezete 14

EGYMÁSRA OMLÓ FEJÜNKÖN

Egymásra omló fejünkön 17
Borotválkozás 18
Gép 18
Roham 19
Halálhír 20
Mosolyod napköve 22
Játszma 23
Verejték 24
Főzés 24
Teljes lényeddé 25
Anya 26
Nagynéném halálára 27
Lépteim 27
Őseim 28

BESKATULYÁZHATATLAN

Beskatulyázhatatlan 33
Ötvözet . . 34
Ruhámba varrva 35
Mindenek útját 35

Ne felejtsd 36
Aláírás 37
Egy csúszómászóhoz . . . 37
Törmelék 38
Lélegzetvétel 39
Csecsemők és öregek . . . 39
Tapasztalat 40
Vers a szegényekről . . . 41
Kifosztás után 41
Egy dadogóhoz 42
Egy új édenben 42
Hold 43
A remény kovásza 43
Csillag 44
Sírvers 45
Hímzés 45
Magház 46
Csontod is átszakítanám . . 46
Mindenestől 47
Gyökereim 47
Győzelem 47
Legyőzhetetlenül 48
Tűztorony 48
Már bennem is behegedt Budapest 48
Messze a Rózsadombtól . . 48
Televízió 49
Némafilm 49
Fénykép 50
Arckép 50
Völgy 51
Fény 51
Meghiúsult önarckép . . 52

VALLATÁS

Szabadulás 55
Születésem előtt születésem után . . 56
Díszlet 56
Porból vagy 57
Időtlen mozdulatlan 58
Fal 58

Fa 59
Ásatás 59
Körömvágás 59
Lépések 60
Egy újszülötthöz . . 61
Esendő 61
Csak teszel - veszel . . 62
Ha legalább 63
Kövek 63
Vallatás 63
Hangyák vére 64
Condition Humaine . 64
Csúcsaim 65
Beléd véső dik 65
Metró csúcsforgalom idején 66
Fejlődés 66

KÖR

Vízszintes 69
Kör 69
Egyenes 70
Bevonalazzák 71
Gyújtópont 72
Szélrózsa 73
Egy vándorhoz 73
Távlat 73
Kivonás után 73
Szerkezet 73
Forma 74
Önmagát szikáran is kimondja 74
Oszlop 74
Felegyenesedett . . . 75
Függőleges 75
Feltámadás 75

NAGYÍTÓ NÉLKÜL

Nagyító nélkül . 79
Esernyő . . 79
Kenyérhéj . . 80

Zseb 80
Felszikrázik 80
Hulladék 81
Félcipő 82
Átsugárzik 82
Van Gogh bakancsa . 83
Hanglemez 84
Zsebkendő 85
Tű 85
Konzervdoboz . . . 86
Spárga 87
Mindennek arca van . 88
Gyökeréig 90
Üres pohár 90
Egy pohár víz 91
Szivacs 91
Deszka 92
Asztal 94
A képzelet sója . . . 95
Só 96
Egy tengerparti kavicsról 96
Nyomatékkal 98
Kő 98
Kő is vagyok 99
Ledönthetetlen áll . . 100
Dróttekercs 101
Ruha 101
Öltöny 102
Ing 103
Fésű 104
Zsebtükör 104
Gumimatrac . . . 104
Párna 105

ANGYALI MERÉNYLET

Keresztfahumor . 109
A tű fokáról . 109
Szomjúság . . 111
Utam . . . 111
Könyv . . 112

Eltéphetetlen ing 112
Hány óra 113
Kard 114
Megindulnék 114
Keserű pohár 115
Két stáció között 116
Esti táj 116
Madarak a szélben 118
Micsoda madár 118
Golyó 119
Bűn 120
Exkrementum 121
Angyali merénylet 121
Aranymosó 121
Felrobbant bűneim 122
Szürke maradok 122
A margónak is csak a margóján . 123
Titkos értelmű rózsa . . . 123

LÉNYED ONTOLÓGIÁJA

Születésem . . . 127
Évszakok tájak . . 127
Mindent felinnék . . 128
Gyümölcs 128
Nyugtalanság . . . 129
Langyosság ellen . . 130
Nem kérek nyugdíjat . 130
Újjáteremted magad . 130
Tárgy 131
Rongy 131
Morzsák 132
Kút 132
Légzési gyakorlatok . 133
Szoborfelavatás . 133
Hely 133
Tündöklő intelem . 134
Szárnyalás . . 134
Királyság . . 135
Fúró . . . 136
Ujjaim . . 136

Minden hangya . 137
Életcél . . . 137
Lényed ontológiája . 138

SZÉTZÚZHATATLAN ZENGŐ ÉRCEKET

Lakhatatlan 141
Porszem 142
Ősatom 143
Távozás 143
Egy hallgatag barátomhoz . 144
Egy töprengőről . . . 144
Portré 145
Íme az Ember 146
A levegő múzeuma . . . 147
Jégkorszak 149
Mozdulatok 150
Mozsár 151
Összetört öröklét . . . 151
Történelem 152
Kibírhatatlan 152
Két atom 153
Teraszon 153
Egy síelőhöz 156
Az ámulattól megkövült . 157
Egy ideológushoz . . . 158
Borzongás 158
Születésnapra 159
Alvó lovászfiú 160
A lovakhoz 161
Veréb a porban . . . 161
Fecske 162
Vergődő madár . . . 162
Állatok 163
Karaván 165
Vízcsepp 165
Eposz 166
Szétzúzhatatlan zengő érceket . 168
Katedrális 168
Távirat 168
Gyökér 169

Papír 169
Fellapozom 170
Átkelés 171
Igazi halott 172
Lakás 172
Széljegyzetek a tengerről 172
Ürügy 173

VELŐMBE IVÓDOTT

Csak velőmmel együtt . . . 177
József Attila halálára . . . 179
Pilinszky Jánosnak . . . 179
Sakk 180
Szolzsenyicinhez . . . 181

A MONDATOK SZAVAK SZÍVÉBE

Születési dátum 185
Szavak eredete 185
Szavak súlya 185
Igazi szó 186
Indulat 186
Egyetlen szó 187
Két szó között 188
Költői nyelvtan 189
Ragozás 189
Csak így 190
Kavicsok 191
Hangszálak 192
Szél 192
Tengerpart 193
Szöveg 193
Írásjel 194
Három változat egyetlen Márai-sorra . . 194
Beszélek 195
Emlékmű 195
Kívánság 196
Papíralatti ország 196
Címet adok egy versemnek . . . 197
Körömszakadtáig 197

Még mélyebbre . 197
Írásjelek . . 198
Puszta . . 200
Szürkület . . 200
Csattanás . . 201
Telitalálatok . 201

PILLANATFELVÉTEL EGYRE NÖVEKVŐ HÁTTÉRREL

Pillanatfelvétel egyre növekvő háttérrel 205

gyakban és tájakban is görcsös lelket látó, fényt és Istent szomjúzó, s a színekbe (akárcsak Keszei a szavakba) szerelmes Van Gogh-gal.

Az élmények: az Isten-élmény, a magyarság-élmény, a bűn, a kegyelem, a létezés csodája, a világra- és végtelenre eszmélés elemi erővel tépik, mint a szél és a zápor a lépteit kopár fennsíkon szaporázó vándort. Verseiben ezeket a visszatérő élményeket fogja egyszerű formákba, s a divattal dacolva bátran kimondja a remek rímeket is. Néha játszik a szavakkal, variációkat próbálgat egy téma körül, több oldalról is megmunkálja egy-egy költői leleményét. Máskor hosszú meditációkat tömörít rövid versekbe, lassan emésztő fájdalmakat egyszerű mondatokba.

Keszei István versei fényjelek.

Csak azt nem tudom, valami földi látogatásán eltévedt égi jövevénytől származnak-e, vagy egy útján egyre távolodó földlakótól?

LEHOCZKY GERGELY

A fedőlapot Márffy Albin tervezte